

MEGLEPŐ UJDONSÁG!
SZABADALMAZVA HÍMZETT, DR. G. M. 1900. GY.
SELYEM LEVELEZŐ-LAPOK

Darabonként 25 és 35 kr. Szob. és kiadó tulajdonos
WALD GYULA, BUDAPEST VII. KIRÁLY U. 21.
KÉPES ARJEGYZÉK INGYEN, VISTONTELADÓK KERESZTETNEK.

CHINA-BOR
SERRAVALLO, VASSAL
gyengék, vésztények és lábbadozók számára.
Kítűnő íz.

Legjobb ajánlva és alkalmazva a következő tanárok által: dr. Braun, Drasche, Kraft-Ebing, Monti, Mosteg, Neusser, Schütz, Wempecher stb. 1000-nál több elismeréssel. Árak: 1/2 literes üveg frt 1.20, 1 literes üveg frt 2.20. Kapható minden gyógyszerárban. 8542
Serravallo J. gyógyszer. Triestben.

Miért vannak még emberek, akik a Kathreiner-féle Kneipp malátá kavét még nem használják, noha ez egy ízletes és egészséges kávé?
Mert nem tudja még mindeki, hogy mily nagy előnyökkel bír a Kathreiner kávé, a mely a kávégyökény egy kivonata által a bakkávé ízét és samáját nyeri. Ő ezáltal felülmúlhatatlan módon magában egyesíti a honi malátakészítmény értékes egészségi tulajdonságait a bakkávé kedvelt ízingerével. A Kathreiner Kneipp malátá kávé nagyobb részt mint pótkávé szolgál a bakkávéhoz, azonban tisztán élvezve is kítűnően ízlik. Mindent kapható, de nyitva soha sem lesz árusítva, s csak az ismert eredeti csomagokban valódi, a melyek Kneipp páter arcképét viselik és a nevet: »Kathreiner«.

KESSLER-féle
MAGDA-HAJKENŐCS
dermatológiai-terapeutikus alapon nyugvó összetételű fgyra az elismert legjobb szer
korpa ellen, ugyszintén hajkihullás ellen.

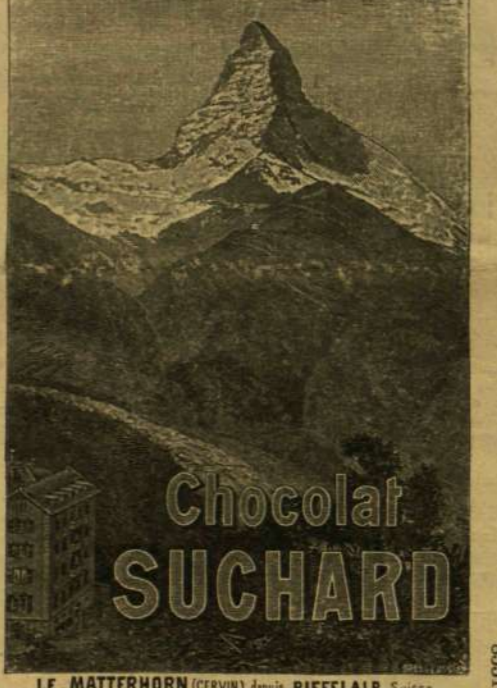

MAGDA-HAJKENŐCS több év óta kipróbálva, teljesen ártalmatlan, a hajnövést előmozdítja és mint kítűnő óvszer a gyakran előforduló hajbetegségek ellen, még gyermekeknél is használatra legjobban ajánlható. 1 tégely ára 3 korona. — Főszéküldési raktár:
KESSLER REZSŐ-nél gyógyszerész
GYERTYÁSOS, (Torontál vármegye).
Baktár Budapest: Török József, Király-utca 12. sz. Dr. Egger Leó a Nádors gyógyszer.

Hölgyeknek nélkülözhetetlen.
A női szépség előérére, tökéletesítésére és fenntartására legkítűnőbb és legbiztosabb a
MARGIT-CRÈME,
mely vegyész és teljesen ártalmatlan. Ezen világírű arckemés pár nap alatt elidőlti szeplőt, mífoltot, pattanást, bőrtakát (átneser) és minden más bőrbíró. Kismítja a ráncokat, redőket, himlőhelyeket, és az arczot fehérre, simává és üdévé varázsolja. Sem higanyt, sem ólomot, sem más mérgező anyagot nem tartalmaz. Ara nagy tégely 2 kor., kis tégely szappan 70 fill. Margit foggép (Zahnpaste) 1 kor., Margit arczvíz 1 kor. Postán utatvételre vagy a pénz előtér beküldése után küldi a készítő: 8706
FÖLDES KELEMEN gyógyszer. Arad.
Kapható minden gyógyszerárban.
Főraktár Budapest: Török József és Dr. Egger Leó a Nádors gyógyszer.
Legjobb szépítő-szer.

Mariska-crème
a női szépség emelédőre és fenntartására teljesen ártalmatlan készítmény. Szeplő, májfolt, himlőhely, pörse-nés, pattanás, sárga arczszín, arczvörösség bámulatos gyorsasággal elmúlik, a legdurvább bőr is frissé, fiatalossá válik. Kismítja a ránczókat és himlő-helyeket, még korosabb egyéneknek is fide, bájos arcz-színt kölcsönöz.
Egy tégely ára 1 korona 50 fillér.
Valódi
Capczin-kenőcs
rheuma, kőszvény, ideges főfájás, hülés, ideg-bajok és mindennemű esontbántalmak ellen kítűnő hatásúak bizonyult szer. Számos elismerő és hálaírat közli:
A legnagyobb megelégedéssel bizonyítom, hogy a »Cap-cin«-kenőcsnek egy, legfeljebb háromszori bedöröszölése után idült Rheumámtól minden esetben teljesen megszabadultam.
Budapest, 1896 október 26.
Reilkovitz Antal nyug. ezredes.
Próbátégely 1 kor., egy nagy tégely 2 kor.
Kapható a készítőnél
SZABADY JÁNOS gyógyszerésznél
VII., Damjanich-utca 2/B. 8572

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legkítűnőbb égyenyos
SAVANYU-KŰT

Chocolat SUCHARD
LE MATTHERHORN (CERVIN) dépaix RIFFELALP. Suisse

LUSER L.-féle turista tapasz.
Biztosan és gyorsan ható szer, tyukszem szemölcs és talp, valamint a sarok bőr-keményedései, to-vábbá mindennemű bőrelszarusodás, ellen. A hatás-ért jótállás vállal-tatik.
Köz-ponti szétküldési raktár:
SCHWENK L., gyógyszerész
MEIDLING - BÉCS.
Csak akkor valódi, ha min-den használati utasítás és minden tapasz a mellettes védjegygyel és aláírással el van látva, azért is erre ügyelni kell. — 1 doboz ára 1-20 kor. Vidékre 1-60 kor. előzetes beküldése mellett bérment.
Magyarországi főraktár:
Török József gyógyszer., Budapest, Király-u. 12. Andrássy-út 29.

Legjobb és leghírevesebb
pipere hölgypor: a
La
VELOUTINE
6959
Különleges Rizpor
BISMUTTAL VEGYITVE
CH. FAY, ILLATSZERÉSZ,
PARIS - 9, rue de la Paix, 9 - PARIS.

SODOR
folyékony szénsavtartalmu aczéltüvely, melynek segítségével mindenki, bárhol szénsavtartalmu egzséges, olasz, üdítő és hűsítő italokat (szódavíz, selters, limonádé, szik-víz, minális, gascense, pezsgó, tej stb.) készíthet az e célra szerkesztett palackban a mellékelt utasítás szerint. A szénsav vegyítiszta. A kezelés egyszerű, kényelmes. A folyadék lehűl. 1 doboz 10 sodorhüvelyvel 60 kr. Egy hozzá szükséges, min-denkorra használható palack 3 frt. Sodorpalack, mely úgy hat, mint a szódavíz, 4 frt. Rézletes leírás és utasítás kívá-natra ingyen és bérmentve. Képviselet a magyar korona országi részére Budapest 8761
Kertész Tódornál Kristóf-ter.
Göttner és Bauschnál Andrássy-út 8.

Államilag kedvezményezett gőzerőre berendezett első magyar
Torony-óra-gyár
Mayer Károly L.
utóda **MÜLLER JÁNOS**
Budapest, VII., Kazinczy-utca 3. Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve. 8110

Angol sportjátékok,
valamint saját készítményű torna-eszközök, függőágyak, mindennemű hálók, zsákok, ponyvák, zsinetek és gazdasági kö-telárak legújabb árjegyzékét kívánatra bérmentve küldi:
SEFFER ANTAL 8713
Budapest, IV., Károly-u. 1., boltsz. 12.

REPRODUKÁLO-MŰNIEZET
PHOTO-CZINKOGRAFIA
Woltitz MANFRÉD
VILÁGOS MŰTÉPM HÁRSZINŰ UTCA
ÁUTÓPIA- PHOTOTYPIA - (HEMIGRAFIA) - SZÍNŰ NYOMAS - PHOTOTYPIA
TELEFON 18-99
BUDAPEST, VI., Király-utca 30.

VASÁRNAPI UJSÁG
28. SZÁM. 1900. BUDAPEST, JULIUS 15. 47. ÉVFOLYAM.

Előzetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt egész évre 24 korona félévre 12 * Cempán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 16 korona félévre 8 * A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) egész évre 10 korona félévre 5 * Külföldi előzetesekhez a postaiag meghatározott viteldij is eszotolandó.

JÓZSEF ÁGOST FŐHERCEG TUNISZI UTAZÁSA.
AFRIKA a maga sajátos és az európaítól o-lyannira elütő tulajdonságaival mindig élénk vonzóerőt gyakorolt József Ágost főhercegrek a természet szépségei iránt különben is fogékony lelkiüetere. Kistapolcsányi otthonában, a vadregényes vidéken, sűrű fenyőerdők között pompázó nagyszerű kastélyban szívesen tartózkodik, de azért a hideg téli időt örömeztölti családjával együtt a Quarnero partján voloskai villájában, vagy Afrika part-vidékén néhány heti útazgatással.
Régebbi tervezése valószínű meg az idén, midőn az afrikai és olaszországi utazásra Libits Adolfot, a főhercegi uradalmak kormányzóját, régi meghittjét is magával hívta.
Február 22-ikén este az »Impresa Fiume Venezia« termes gőzhajóján, a »Villám«-on hagy-ták el a bórától fodros fumei tengeröblöt, és indultak Ancona felé. A társaság József Ágost főhercegtől, Anguszta főhercegnőtől és Libits Adolfól, továbbá a férfi s női szolgaszemély-zetből állott.

orleansi herceg és neje pedig a hajóhídon állva lobogtatták kendőiket. Az orleansi her-czeg hajójával akkoriban érkezett angliai birto-káról néhány heti tartózkodásra remek palermói kastélyába, mely szép park közepén, pálmák között áll, közelében pedig hatalmas narancs-erdő van.
Palermóban ez időtáiban rendkívül sok idegen van és mozgalmal az élet, a meleg tavaszias idő, az enyhe tengeri levegő s a dús palma- és narancserdő üdősége ide vonzza Anglia, Fran-cziaország és Amerika milliomasait, kik nagy fényűzést fejtenek ki a különben nem legszebb

és legkítűnőbb város drága és fényűzéssel beren-dezett vendégfogadóiban.
József Ágost főherceg és a társasága néhány napi kellemes időzés után, miközben egy nagy-szerű virág- és konfetti-korzon is részt vettek, az útiter szerint elhagyták Sziciliát és egy olasz gőzöson Afrika partjai felé keltek útra.
A Földközi-tenger hatalmasan háborgott, s a nagy hajót a szél erősen meghimbálta, míg Afrika partjaihoz értek, hol márczius elején Tuniszban szállottak szárazföldre.
Tuniszra egy heti tartózkodást számítottak s onnét folytatni szándékoztak útjokat Tripolisz,

Tuniszi fénykép után.
JÓZSEF ÁGOST FŐHERCEG ÉS LIBITS ADOLF TUNISZI SEJK ÖLTÖZETBEN.

Első os. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.
HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR
Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstrasse 120. (saját házában),
Arany érmekkel kítüntetve.
Főhercegi és hercegi uradalmak, es. és kir. katonai intéző-égek, vas-utak, ipari-bánya, és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, egy-szintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mézben feloldhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintá-ban kilonként 16 krtól felfelé szállítatnak, és a mi a festék szintiztaságát illeti, azonos az elajfes ékkel. 8646
Mintakártya, ugyszintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Algír, stb. felé. A főherceg és neje már eléggé ismerték a vidéket s így inkább csak Libitsnek akarták megmutogatni a látnivalókat, a szikes sós moocsarak — sőtök — vidékét, hol a főherceg pár évvel ezelőtt egy vadbívaly-vadászaton életveszélyes kalandon ment át, a belvizes réteken tanyázó ezer féle madarat, a vízi és a sivatag vidék érdekes növényzetét, a dús rizsföldeket, a földművelés érdekes módjait, melyek őket nemcsak mint utazókat, hanem mint gazdákat is érdekelték.

Bejárták Tunisz város belső részét, elnéztek az arabok, mórók, törökök, zsidók lármázó tömegétől hangos utcákba, megtekintették a *Bardót*, ezt az érdekes toronyos erősséget, a bejnek mór izlésben épült palotáját, a *kaszbachot*, kirándultak a várostól éjszakkélet felé eső Karthago romjaihoz, s az egykor oly hatalmas világ- város maradványainál elmerengtek a rég letűnt idők eseményein.

A főhercegnek atyjához való gyöngéd fiúi ragaszkodása mindig hangosan nyilatkozott, valahányszor egy-egy érdekes újdonság kötötte le figyelmét. Sokszor mondogatta ilyenkor: «Ha most ezt édes apám láthatná!»

A sőtök partjain, a szikes, gummiszerű sós iszap körül járkálva, egy-egy szál érdekes virágot, növényért begyűjtöttek a süppedős mederbe, hogy azt megszerezhessek és József főhercegnek elküldhessék, «mert még ilyen ninosen Fiumében és ennek bizonyára megőrül jó apám.» (A főherceg ugyanis az ilyen délvidéki növényeket elülteti, vagy elveti fümei parkjában.) A szikes, száraz mezőkön az égető napon órákig elveszódott a főherceg, míg Libitscel a kökéményre kiszáradt földből zsebkésök pengéjével egy-egy köröserű növényt érdekes virágért gyökerestől kiáshattak.

Volt részök egy sajtóságos vendégségben is. A konzul útján egy gazdag arab *sejk* meghívta a társaságot lakomára. A *menu* igen tartalmas és hosszú volt; sokféle étel került az asztalra, de legtöbb volt az írhús különféle változatban, a rizs, és a rózsaoaljal készített különféle kimondhatatlan étel.

A lakoma röviden leírva, következésképpen ment végbe. A kölesönös üdvözléseknek ottan szokásos elintézése után a vendégek a szellős szoba közepén körben foglaltak helyet a földön, középpont pedig egy nagy fa talon az étel párolgott. Evésükön nem volt, csak gömbölyű fatálakat adtak mindenkinek. A házigazda elszedte vendégeitől a fatálakat, s az ételbe kezeivel belemarkolászva, úgy osztotta azt ki a vendégek közt. A fekete képu szolgálk hordták és vitték a fogásokat gyors változatban. Végül következett a legfőbb: egy nagy fatalon egy egészben sült ürü. A sejk nyájában kinálta ételét és keleti udvariassággal vette el vendégeitől a fatálakat, éles körmeivel belemarkolt a puhára sült ürüözombba és a markában maradt húst szives igyekezettel rázogatta rá a fatálra, nyújtván szives szavakkal «tessék szivesen».

A tuniszi napok kellemes szórakozások közt teltek, midőn az útítver Libits veszélyes megbetegedésével változást szenvedett. A főherceg kedvelt igazgatója betegségénél az ottani vidéken uralgó maláriás tüneteket vévén észre, igyekezett, hogy őt az európai partokra s aztán lehetőleg a hazába hozhassa, és mielőbb orvosi kezelés alá adhassa. De a beteget csak Palermóig lehetett hozni, hol a jószágkormányzó hetekig lebeggett élet-halál között, míg végre a nemes lelkű főherceg gondos és szives

LIBITS ADOLF.

ápolása mellett újra magához tért, fölülült s ma alsóthi lakásán régi erjében folytatja rendszeres működését.

LIBITS ADOLF.

Országszerzte ismert és nagybecsült a *Libits* Adolf neve, ki mint kitűnő gazda, s főképp mint a József főherceg kedvelt, bizalmas embere, a nagyközönségnek is méltó elismerésében részesül. Ezért általános meglepődéssel találkozott annak a híre, hogy a jeles férfit, a ki csak nem rég épült fel súlyos betegségéből, bokros érdemei jutalmául Ő Felsége a magyar királyi udvari tanácsosi címmel tüntette ki.

Libits Adolf mint ispán kezdte meg a főhercegnél pályafutását és egyéni jelességei juttatták mostani előkelő állásához. Kiváló tehetségeivel, ritka éleslátásával, tapintatosságával, munkáságával kitűnő tisztviselőitársai között, megnyerte fenséges urának tetszését s kipróbált hűsége, ragaszkodása, előkelő modora egyre főlebb juttatta a lépcsőfokokon úgy, hogy a főherceg végre összes javainak gondozását ő reá bízta.

József főherceg föltűnő bizalommal viseltetik *Libits* iránt. Hozzá intézett leveleit rendszeresen így írja alá: «tisztelő barátja». Az egész főhercegi család szintén teljes bizalommal van iránta; ügyes-bajos dolgaiban *Libits*stől kér tanácsot. «Ha *Libits* mondotta, akkor jól van», mondják és megnyugosznak a történeteken, vagy jónak találják a történéseket.

Udvari ünnepélynél, vagy más ünnepélyes alkalmakkor ő az, a ki mindenről intézkedik. Vadászatnál ő a főrendező; a túzóltóságnál is ő a helyettes főparancsnok. Régebben vadászati kirándulásoknál vele mentek ki a serdülő főhercegek a hajnali szürkületben az erdőkre, s társaságában mindig szivesen időztek.

Igazgatói működését illetően a főhercegi

uradalmak kezelésében okos gazdasági politikával fényes eredményeket mutatott föl. Az uradalmak jövedelmei az ő kezelése óta hatalmasan föllendültek s az utóbbi évek nyomasztó gazdasági válságai alatt is *Libits* célirányos, megfontolt eljárásával és okos gazdasági politikával megkímélte a kezelésére bízott uradalmakat minden nagyobb rázkódtatásoktól. József főherceg ki is nyilatkozta több ízben, hogy «a meddig *Libits*et tudom oldalam mellett, nem tartok semmiféle gazdasági veszélytől».

A főhercegi uradalmak tisztjei igaz tisztelettel, szeretettel viseltetnek iránta, mert igen sok esetben tapasztalták, hogy nemcsak uradalmi, hanem személyes ügyeikben is atyai jóindulattal intézi dolgaikat. Viszont azonban ismerik azon oldaláról is, hogy kérelhetlen szigorral lép föl ott, hol mulasztást vagy hibát tapasztal. Jellemző erre nézve egy eset, mely a megboldogult *László főherceggel* történt. *László főherceg* akkoriban még a budai főhercegi palotában lakott, s minden szombaton haza rándult *Alesúthra* fenséges szüleihez. Egyszer a vonatra szálláskor megpillantja az akkor még főhercegi birtokban volt maratonvásári uradalom egyik fiatal gazdatisztjét, kit régóta ismervén, különösen kedvelt. Szívesen elbeszélgetve, meghitta a maga szalonkocsijába és együtt utaztak *Kelenföld* állomásig, hol a tiszt, kinek ott más vonatra kellett átszállnia, engedélyt kért a távozásra, «Ne menjen el; jöjjön velem *Bicskéig*», mondta *László főherceg*. A tiszt megköszönve a kegyes meghívást, mentegődzött és távozott. *László főherceg* egy darabig utána nézett; aztán egyet gondolva, utána futott és fölébe sügta: «Most már gondolom, miért nem mer jönni! Jöjjön csak, hisz nincs otthon *Libits*!»

A főhercegi tisztnek különösen azért halások *Libits* iránt, mert főképp neki köszönhetik, hogy a főherceg és az egész főhercegi család becsülésre méltó hivatalnokokat lát gazdatisztjeiben s e szerint bánik is velök. Ha egyes ünnepélyes alkalmakkor a tisztikar tiszteleg fenséges ura előtt, *József főherceg* mindannyiszor kinyilatkoztatja, hogy tisztjeit barátainak, munkástársainak tekinti. E szép viszony föntartásában *Libits* jószágigazgató az összekötő kapocs. Midőn 1898-ban szolgálata 25-ik évfordulóját érte el, ez alkalmat a tisztikar arra használta föl, hogy testületi ünnepéssel fejezze ki benső ragaszkodását és háláját a szeretett és tisztelt főnök iránt.

Libits jószívűleg és méltányos gondoskodással viseltetik a nagy számú cselédség iránt is, és ez az oka, hogy a főhercegi uradalmak cselédsége közt béke és nyugalom honol; a legutolsó szekeresbérés is szívesen végzi dolgát és nyugodtan tekint majdani öregsege idejére, mert tudja, hogy biztos kenyeret eszik, hogy akkor is gondoskodnak róla.

De köztszerteletben és szeretetben részesül *Libits* az alsóthi földműves gazdák előtt is, kik mindig egész áhitattal hallgatják, ha kérésükre tanácsot mond, és azt híven követik. Ünnepélyesen meghívják a községi gyűlésekre is. Sokszor az avatatlank között ellenpárt támad és a gyűlés bezárta után az ellenvélemények is hangot mernek már adni. De az öregek feddő pillantással utasítják rendre a fiatalokat: «hisz a tanácsos úr úgy mondta, hát úgy is lesz!»

Magán érintkezésben lebilincselő modorával mindenkit megnyer *Libits*. Ha fenséges urának érdekeiről van szó, alig enged magának időt, hogy

saját legszükségesebb családi ügyeivel foglalkozzék. Csak így érhető el a főhercegi uradalmak mintaszerű kezelése és biztosítható az a fontos szerep, melyet hazánk közgazdasági életében a főhercegi uradalmak visznek és betöltenek.

SZABADBAN.

Bent az emberi tömegekben,
Nem hívnak engem senkinek sem.
De ha a várost messze hagytam:
A többi az én birodalmam.

Itt én vagyok úr a határba',
Itt az enyém, a mi csak drága.
Mind-mind, ez a fény, ez az illat,
Ez a csend, mi álomba ringat!

Itt a madarak ha meglátnak,
Mind egyenest nekem nótáznak.
A vadvirágok hajladozva,
Kérezkednek a kalapomra.

S itt, itt vár engemet sovárgva,
Titkos, édes találkozásra,
A magány, az én tündérlányom,
Legelső, leghűbb ideáalom.

S távol a világ zajától itt,
Lágyan a szívemhez fonódik.
Lágyan a szívemhez fonódik,
Szívemmel hosszan sugdosózik!

De hogy miről? mért rimeljem ki?
— A dalt ma úgy sem érti senki;
S a szent természet, zengjek bármit,
Ma csak termő holdakba' számit!

Óh de nekem, természet, szép vagy.
Mit bánom én, akárkié vagy.
Míg lelked egy az én lelkemmel:
Enyém vagy ezer szépségeddel!

Szabolcska Mihály.

A SZENTELET GYERTYÁK.

Elbeszélés.

(Vége.)

Írta Abonyi Árpád.

Útat ugyan most senki ember fia nem látott a mindent elborító vastag hótakaró alatt, — *Ursa* azonban a medve lomha biztosságával lépegetett *Tógyerka* után, ki ép oly jól ismerte a megjárható helyeket, mint ő maga. Előre bocsátotta a fiút, nehogy kikössön az utánuk kullogó két farkassal. Az öreg egy villámgyors pillantással tisztában volt vele, hogy a két ordas most még nem elegendően éhes a támadásra. Tehát rájuk sem hederített.

Egy lankásan kanyarodó mély útban a kellemtelen kíséret csakugyan elmaradt, s ettől kezdve valamivel bátrabban haladhattak. A vezető *Ursa* vette át; a fiú nagyon is sebesen haladt előre, s csak így történhetett, hogy egy majdnem függőlegesen eső mély szakadás szélén ijedten döbbsen vissza és ösztönszerűen feült. Ezt a műveletet gyorsabban és ügyesebben egy zerge sem csinálhatta volna.

Ursa rosálva csóválta fejét.

— Mire való újat húzni a bajjal, — dörmögte korholó hangon, mialatt a fiúnak nyújtotta botját és szép lassan visszahúzta a szakadás széléről.

Tógyerka föllélegzett és bűnbánattal sütötte le szemét.

— Nem látni jól a hóban . . . szölt mentegődzve.

— Mondtam, hogy ügyelj szemeidre, különben elkárosulsz. Most pedig maradj utánam.

Ursa rátért a helyes útra, s majdnem két teljes óráig haladt lefelé a helyenként rendkívül meredek csapáson, a nélkül, hogy egyetlen-egy

A KIRÁLY SZOBRÁNÁK LELEPLEZŐ-ÜNNEPÉLYE BRUCK-UJFALUBAN. — Scollik fényképe után.

szer is megszólalt volna. A fenyves itt mindinkább ritkult. Lassanként elmaradt a boróka is, s a havazás mindegyre sűrűbb homályában feltűnt az első leveles fa: százasod fejedelme az erdőnek, a tölgy. Az, a mely alatt az öreg most megállt, hogy valamelyest kipihenje magát, óriási példány volt. Igazi királyi határpont a kultúra és a vadon között. Innen már látni lehetett volna a völgy túlsó oldalán levő falut, ha a sűrű havazás és a gyorsan közeledő téli eszthomály megengedi.

— Még egy kicsi félóra, fiam, — biztatta *Tógyerkát* az öreg, míg kinyújtott jobbával lemutatott a völgybe s veritékező homlokát megtörölte a keze fejjével, — s lenn vagyunk a faluban.

— De onnét vissza is kell jönni, — vélte komolyan a fiú.

— A boldogságos Szűz segíteni fog, — felelte szilárd meggyőződéssel az öreg.

Elindultak.

Ursa keresztül vágott a szántóföldeken, s egyenesen a templomnak tartott. A mellett volt a pápa háza. De bármennyire iparkodott is, hogy egy perczet se veszítsen hiába, a homály sebesebben terjedt. Tökéletesen besötétedett, mire végül a pápa házába érve, illedelmesen bezörgött, s a pápa színe elé bocsátatván, jövetelének célját előadta. A pápa kissé furcsán nézett végig rája — apró, fekete szeméből a sajnálkozás, a bámulat és a gúny sajtóságos keveréke villant elé, — szája azonban ki nem fogott a dicséretből. Óh, a vallás . . . Óh, engedelmessé fiú alázat a boldogságos Szűz iránt, a kinek szentséges magzata *Jézus* . . . «Jó embereké — úgymond — a mennyeknek országa, s a pokol a gonoszoké; itt a két gyertya, édes fiam.»

S átnyújtott az öregnek két szál viaszgyertyát. Vékonyka, aranyos, színes gyertyák valának, átköve piros fonállal.

— Egy pengő forint az áruk.

— Ennyi pénzem nincs, — felelte aggodalmasan *Ursa*.

— Jaj, édes fiam, — riasztott rá a pápa, s megkopogtatta a gyertyákkal az asztalt, — ha nincs, hát ott az ajtó!

— Add olecsóbban.

— Olecsóbban! Szentelt gyertyát olecsóbban?

Ilyen szentelt gyertyákat, mint ezek! . . .

— De csak negyven krajczárom vagyon.

— Igazán mondd?

— Igazat mondom.

— Nos, hát jól van. Látom, hogy messziről jöttél és becsületes ember vagy: odaadom hatvan krajczáért. De csak neked. Érted? És el ne árulj, hogy ilyen olecsón kaptad, különben kiátkozlak! Ide a pénzt.

— Mondám, hogy csak negyven krajczárom van.

— Adj hát negyvenöt krajczárt és vidd a gyertyákat. Olecsóbban nem adom!

— Nincs, uram, csak negyven krajczárom.

— Add hát ide és takarodj a házamból.

Ursa adta a pénzt és bekecse belső zsebébe rejtve a gyertyákat, nyugodalmas jó éjszakát kívánt. A pápa most kezét nyújtotta neki és mosolyogva vállára veregetett.

— Jól jártál, édes fiam, a szentelt gyertyákkal, de csak nem akarsz visszamenni a havasra?

— Vissza én, uram.

— Ilyen időben, *Gyogye Bota*, megbolondultál?

— Eszemen vagyok, uram. Meg van írva, hogy a boldogságos Szűznek mindenki a tulajdon hajlékában áldozzon; az én hajlékom pedig ott van.

— Hm . . . Vagy egy fél öl fát felvághattál volna holnap délelőtt az olecsó gyertya fejében . . . Adnék az éjjelre szállást.

— Majd máskor, szent atyám, — felelte röviden *Ursa* és sarkon fordulva kilépett az ajtón.

Tógyerka ezalatt a konyhában meledgett. Az első hívásra künn termett az udvaron, s az öreghez csatlakozott.

— Indulunk, fiam, — mondotta *Ursa*.

Midőn künn voltak az utcán, s a sötétben ismét egymás mellett lépkédtek a havat, *Tógyerka* pár szóval elmondta, hogy a konyhában volt, s ott a jószívű papnéól nemcsak egy csupor forró tejet, hanem még egy nagy darab só is kapott. Itt van a tarisznyájában; lehet, vagy két font. S szép, tiszta, patyolat s ó a legjavából.

— Ingyen kaptad?

— Ingyen, — felelte a fiú, s hozzátette minden zavar nélkül, — a jószívű papné még meg is simogatta az orcámat.

— Úgy-e . . . mormogta gyanakodva az öreg, de nem firtatta tovább.

TUNISZI MÓR NŐ UTCZAI ÖLTÖZETBEN.

TUNISZI ZSIDÓ TÁNCOSNŐ.

Komolyabb és fogasabb dologgal kellett foglalkoznia, bár rendületlen hite a boldogságos Szűzben javarészt csakugyan bevált; a sötétség szemelláthatólag engedni kezdett, a fák körvonalai világosabban rajzolódtak ki a homályból, s a havazás is sokkal gyérből és szállingózóbb lett, mint csak egy félóra előtt is volt. A szélvihar diadalmaskodott a fellegeken. Elverte, széthajtotta őket, s útát nyitott a holdnak, mely Ursa nagy szívbéli örömeire egyszer csak kibukkant a keleti égen, s ezüstfehér fényével megvilágította a vadonságot.

— Most már jól vagyunk, fiam, — mondotta elégedetten a nyomában lépegető Tógyerkának, — a hold megvilágítja az utat. A sötétségben kicsit bajosan ment volna . . .

— Hátha még nagyobb baj, — felelte a fiú, miközben rámutatott a holdra, s aggódva csóválgatta fejét, — hogy a hold nem sárga, mint máskor, hanem egészen szürke.

Ez igaz volt. Ursa azonban megnyugtatta intett.

— Ne félj semmit, — mondotta biztos hangon, — a szél ugyan meg fog fordúlni és oly gyilkos fagyot hoz, hogy még a legszörösebb vadkan is vaczkába menekül tőle, de akkorra mi már otthon leszünk, s a boldogságos Szűz képe előtt szentelt gyertyáinkat is meggyújtottuk.

Tógyerkát megnyugtatta a biztatás, de azért a meredek kapaszkodón mégis csak ő nyomult előre. Nagy gyorsasággal törtetett fölfelé, hogy sebesebb iparkodásra bírja az öreget, a ki a maga megszokott, nehézkes, de biztos és kitartó tempójától nem igen tért el. Itt már megkezdődött a fenyves, mely több mint száz négyszög kilométernyi roppant területen húzódik a havas legmagasabb kúpjai felé. Megközelíthetetlen mélységeiben javarészt ma is ósvadonság, a hol emberi láb talán még sohasem taposta a gyantás talajt.

A Gönczöl-szekere állásából Ursa esti nyolcz óra körül sejtette az időt. Bele fog telni még jó két óra, míg elérik a szállást. Tógyerka gyorsan róttá fölfelé az ósvényt, mely a fenyves között kanyargott, s eléggé járható volt, de az öreg biztatása dacára is mindegyre a holdra pislogott.

Ursa észrevette; s titokban maga is rá-ráté-kintgetett a szelid fényű planétára, melynek

homályos szürke színe most világos gyöngyszínbe fordult, s mindinkább csillogóbb lett. Ez a feltűnő színváltozás nyugtalanítani kezdte. Tapasztalásból tudta, hogy mit jelent, s ösztönyszerűen meggyorsítva tempózó lépteit, rászólt az előtte haladó fiúra:

— Fordulj neki a Keeske-útnak, Tógyer, — meg kell rövidíteni a járást.

— Tudtam én azt . . . dünyögte, fejével biccentve a fiú.

— Úgy tetszik, — folytatta némi restelkedéssel az öreg, — hogy elszámítottam magamat. A szél hamarabb megfordul, semmint hittem . . .

Tógyerka kilépett a vörös-fenyők közül s szó nélkül bekanyarodott a sűrűségbe. Ott átvágott egy vizmosáson s nem törődve a hóval, mely helyenként derékig elborította,

kimászott a túldoldali partra. Ursa nyomon követte, s csak egy félóra múlva állapodott meg a Keeske-útnak nevezett csapás legmagasabb pontján, hogy a csizmaszárába került havat kirázza és meghallgassa az erdőzúgást. Tógyerka szintén megállt és épen oly figyelemmel hallgatódzott, mint az öreg.

Tapasztalatlan fül különbséget sem képes fölfedezni a fenyves sajátságos zúgásában, melynek siránkozó, panaszos hangjai tompa dörrenésekkel és hosszan elnyújtott, mély zengésekkel váltakozva, csodálatosan tökéletes harmóniába olvadnak össze: Ursa éles fülei azonban meghallották a különbséget. Az éjszakai szél egészen más hangokat váltott ki a rengetegből, mint a keleti, s másokat a nyugati, semmint a déli. Füle a dúvad biztos hallásával tájékoztatta. Ritkán csalódott, bár ezúttal nagyon szívesen csalódott volna. A hallgatódzás kedvezőtlenül ütött ki: a szél csakugyan megfordult, s ez mindkettőjükre nézve a legnagyobb veszéllyel járt. Egy félóra sem telik bele, s a havas dermesztő hidege, ez a velőig metsző, rettenetes fagy, a melyben sem mozogni, sem lélegzetet venni nem lehet, utó-éri őket . . .

— Gyorsabban kell haladnunk, fiam . . . mondotta Ursa, s most ő indult elől.

Lombának látszó, oszlop testét mintha aczélrugók hajtották volna előre: fáradhatatlanul kapaszkodott fölfelé, s néhány percz múlva, egy menedékes tisztáson, futni kezdett.

— Vigyázz, hogy meg ne botolj! — kiáltotta hátra a fiúnak, s befutott a tisztás túlsó oldalán levő meredek part alá, a mely veszélyesen keskeny, de hőmentes és elég szilárd talajú folytatása volt a magasba vezető keeske-útnak. Ott megtapogatta bekecse belső zsebét, s miután meggyőződött róla, hogy a szentelt gyertyák nem törtek el, tovább sietett a keskeny úton.

Mire fölért a tetőre, a honnan már csak egy rövidke negyedóránira esett a «szállás», — homloka, nyaka megtelt veritékkel, s hatalmas, öreg tüdeje nagy erővel lökte ki táguló orrczimpáin a forró párákat. Vonásai azonban kiderültek, s szája szegleteiben megjelent egy elégedett mosoly.

TUNISZI BAZÁR.

— Nincs semmi baj! — szólt vígan, s nyelvvel csettintve intett a szállás felé, — egyszeriben otthon leszünk, Tógyerka.

E pillanatban azonban megállt, s szeméből kivillant a harag. Mintegy száz lépésnyire a szállás előtt levő kis lapályon vendégek motoszkáltak. A holdfényben öt darabot lehetett megszámlálni. Egyikök a hóban ült, s rövid, hördülő üvöltéssel csavargatta előre-hátra vörhenyes nyakát.

— Itt vannak . . . sutogta a fiú.

— Vajh minek is alkotta az Úristen efféle ronda férget, — mondta az öreg, s egy pillanatra azon tűnődött, hogy ne riaszassa-e el tüzesővával a farkasokat. Erre azonban már nem volt idő. Az arezába suhanó szélesapás vágott, mint a borotva. Megjött a fagy . . . Néhány percz alatt végezni kell, különben itt fagnak meg a szállás előtt.

— Öten vannak Tógyerka . . . Sűgta a fiúnak, miközben kivette kezéből a puskát és felhúzta a ravaszt, — azt a legesontosabbat ott széltül lelövöm . . . Jut belőle a mögötte állónak is, mert kilencez galacsin indul beléjük. A többinek fejszét a horpaszába. Vigyázz! Vagy a horpaszát, vagy a lábát . . .

— Úgy lesz, — biccentett a fiú.

— Inkább a lábát, — szólt még egyszer intő, komoly hangon Ursa, azután a vállához emelte a fegyvert és lött.

A lövés tompa döréjét elkapta a szél. Ursa ledobta a fegyvert a hóba, s marokra fogva hosszú nyelvű fejszéjét, a szállásnak tartott. Láta, hogy a hóban csak egy farkas túrja a véres tajtékokat s a többi azonnal támadni fog.

— Huj, huj! . . . Huj, huj! . . . Kiáltotta haragú hangon és előre ugorva, megrohanta a farkasokat.

Tógyerka macska-ügyességgel szökött a másik oldalra, s ettől kezdve néhány másodpercig csak a felporzó havat, egy-egy sötét testet, s a holdfényben megcsillanó fejszék villámgyors mozgását lehetett látni. A farkasok dühös, fájdalmas ordítása összefolyt az öreg Ursa harczias huj-huj kiáltásaival, de ennek is gyorsan vége szakadt.

Ursa hátralépett és leeresztette a fejszét.

KARTHAGO ROMJAI TUNISZ MELLETT: «A MÚZEUM KERTJÉ»-NEK EGYIK RÉSZLETE.

— Tógyer fiam!

— Itt vagyok, atyám! — kiáltotta a fiú.

— Nincs semmi baj?

— Semmi, atyám! Megyek és elhozom a fíntát.

Ursa megnyugodva törölte le arezáról a veritéket, aztán felrúgta az egyik útjába kerülő farkashullát, s megnézegette balkezét, a melyről csurgott a vér.

— Vállamba mart a bitang, — dörmögte boszankodva.

Tógyerka is meglátta a vért, s nagyon aggodalmas srezszal nézett. Ursa azonban megnyugtatta, hogy kicsi baj az egész. Ez sem történt volna, ha valamivel gyorsabban sujt. De immár hiába . . . az ember vénül, romlik, gyengül . . . Lám, Tógyerka testén fikarcznyi nyoma sincs a küzdelemnek. Ruganyos, könnyű és erős, mint a párducz.

S Ursa megveregette szeretettel a fiú kipirult arcát. Azután kinyitotta az ajtót, s a szállásba lépett. Tógyerka lámpát gyújtott, megtöltött egy tálat vízzel, s a tűzhely mellé kuporodva, tüzet rakott. A szállás jócskán kihűlt, míg oda voltak, — s egy kis meleg étel is jól fog esni.

Ursa ezalatt lehúzta bekecsét, kivette a zsebéből a viaszgyertyákat, s csak azután látott hozzá, hogy kimossa és bekosse a vállán levő sebet. Czudar harapás volt. A bőrbekecs védelme nélkül az egész felső izom leszakadt volna. Így is eléggé megdagadt. Valamelyik farkasfog alighanem a vállpercet is érte.

Mialatt a vaesorát fogyasztgatták, a nekivörösödött vastűzhely csak úgy ontotta magából a hőseget és mégsem volt valami túlságos meleg. Gyilkos hideg lehetett odakünn. A hóban heverő farkashullák eddig már bizonyosan esonták vannak fagyva. Egy-egy kemény durranás hangját is meghallották. A fagy megtámadja a fát, s a feszülő törzs ilyenkor ágyúlövéshez hasonló döréjjel pattan ketté.

— A holdvilág nélkül megjártuk volna . . . dörmögte Ursa.

Később, mikor gondolta, hogy körülbelül éjfél felé járhat az idő, a két szentelt gyertyát a boldogságos Szűz képe elé helyezte és meggyújtotta. A vékonyka gyertyák pislogva, sárgán égtek, Ursa azonban meg volt elégedve. Vallásos lelke naív megaláztatásával térdelt az olajnyomatú kép elé és buzgón, áhitattal sokáig imádkozott. Nem tudta, csak a Miatyánkot, hát csak azt ismételtette szép lassan, szavanként, hogy minél tovább tartson.

A szentelt gyertyák lassanként tövig égtek. Kozmás füstjök szétáradt a barlangban, s összevegyült a pirított szalonna szagával.

Ursa keresztet vetett magára, s nem sokára ő is fekhelyére dőlt, hogy megpihenjen. Vállában és egész balkarjában heves fájdalmat érzett, de ez most nem bántotta. Egy darabig Tógyerka mély lélekzetvételét hallgatta, majd a szélkakas nyikorgását, s csak jó későn bágyadt el annyira, hogy pillái leesukodtak. Nyugodtan, bizakodva, a benső öröm tisztá megenyhülésével hajtottá álomra öreg fejét.

A boldogságos Szűz képe előtt égtek a szentelt gyertyák . . .

TUNISZ VÁROS ÉS TENGERI KIKÖTŐJE.

BEDUIN NŐ TUNISZBÓL.

TUNISZI KÉPEK.

Tuniszt, melyet az arabok Ifrikijának neveznek, enyhe éghajlata és kedvező természeti sajátsagai miatt manapság már nemcsak az angolok, amerikaiak, hanem a mi főuraink is kedvelik látogatják. Tunisz tartomány legnagyobb része (mintegy 43%) homokos sivatag, 10% füves pusztaság, a többi pedig szántóföld és termékeny anyaföld, melynek azon részét, hol a Medzserda folyó kanyarog, a Nilus völgyéhez hasonló dús növényzet díszíti. Az ott elvonnuló Atlasz hegység dombos ágain erdők és esálitos bozótok teszik a tájat érdekessé. A tartománynak egyes vidékei, különösen Tunisz főváros közelében levő egyes részei mélyebben fokúsznak, mint a Földközi tenger vizsine, s ott a szikes, kopár talajon terjedelmes sós mocsarak — sőtök — terülnek el sajátságos növényzetükkel. Tengeri kikötője élénk, s kereskedelmi forgalma miatt nemcsak arab és török bárkák, vitorlások, hanem francia s angol gőzhajók is látogatják. A tartomány lakossága arab, mór, zsidó eredetű, de mióta francia fönhatóság alatt áll, az európaiak is szaporodnak benne. Pusztaságain a mi cigányainkhoz hasonlóan nomád életet folytató *beduinok* laknak, kik főbbára állattenyésztéssel foglalkoznak.

A tartomány fővárosa *Tunisz*, a hajdan oly nevezetes Karthago romjaihoz közel fekszik a Bahira nevű tengeröböl délnyugati oldalán. A város lakossága meghaladja a 100,000 lelket. A város felső részén törökök, arabok laknak, a zsidók az alsó városban, az európaiak pedig a város külső részén egy villaszerű városnegyedben telepedtek le. A lakosság élénk kereskedelmet folytat rizszel, gazdasági terményekkel, selyem, szőnyeg s gyapjúipari cikkekkel, és régi fegyverek, kancsók, talak s ötvösipari remekkek, melyeket a nagyszámú átutazó idegének ügyesen kínálnak s értékesítenek. A városban van mohamedán főiskola, börze, számos bazár, gyár, kaszárnya, templom, sőt újabban francia nyelvű gimnázium is. A francziák uralma óta a kormány a Bardo nevű városi tornyos erősségben helyezkedett el, hol a francia helyőrség kaszárnyája, az állami fogház és francia polytechnicum is van, a bej pedig (Saidi Ali) mór írásban épült palotájában, a Haszbachban lakik.

Az egyik képkönyvön látható bazárban a régi arab és berber fegyverzetek még meglevő remekeit, talakat, jatagánokat, szőnyeget árulja egy arab kereskedő, a szük utcára kirakodva. A gyermekét szoptató beduin nő, és a lenge kendővel beburkolt mór nő a szibongó utcák rendezetlenei; táncosnőket csak a kávéházakban láthatni. Aranyal himzett piros fezt, riktószínű, törökös aranyalkoholozott újjat, bő selyem „bugyogó” szőttek hordani, és lábakra piros bőr papusot húznak. Öltözetük festői, és külsejük már a sok ékszer miatt is föltűnő. A mint a keleti nőkről tudjuk, csoportokat finom, testük s járásuk ringó és kecses, lábuk s kezeik kiesnyek s formásak,

de a mi szemünket a bántja, hogy körmeiket sárgára festik.

Tunisz városban elég sok templom és mecset van, és távolról több karcsú torony (minaret) emelkedik az ég felé, a kúpos toronytető alatt kiugró erkélyekkel. A mint a tüzes nap a látáson lemerül, s az égető hőséget, gyorsan, mintegy átmenet nélkül hűs levegő váltja föl, — megjelenik a minaret erkélyén a híveit imára szólító muzsán, s melábas, vontatott éneke messze elhangzik az esti szürkületben. Az imára fölhívó ének arabs szövege: „Alláhu akbár; ashadú anná lá iláha ill-Alláhu; ashadú anná Muhammedár raszúlu-lláhu; heija-ala-aszalah heija alafaláh; Aláhu akbar; lá iláha ill-Alláhu”.

Az ének elhangzása után elesenednek a zajos utcák, és az esti csillag bágyadtan reszket a sötét város fölött.

D. B.

A KIRÁLY SZOBRA BRUCK-ÚJFALUBAN.

Az osztrák határszélén a Lajtha folyó választja egymástól az Ausztriában fekvő Bruckot és a már Magyarországra tartozó Bruck-Ujfalut. Régebben a kettő egy község volt s az osztrák hatóság vitte magyar részében a közigazgatást, de a király engedélyével szétvált a két község s Bruck-Ujfalun magyar előjáróságot kapott. Ennek öröme a község lakossága Moson megyétől támogatva, elhatározta, hogy szobrot állít a királynak. A szobor el is készült s június 24-én leplezték le nagy közönség jelenlétében, melynek sorában ott voltak a brucki táborban levő tisztiek is, élükön Károly Ferdinánd főherceggel.

A bronzból öntött mellszobor a két községet összekötő híddal szemben emelkedik. Zala György szobrászunk műve, — nagyobbított kidolgozása Zala ama mellszobrának, melyhez a király maga ült modellt s mely másolatokban általánosan elterjedt. Hasonlóságát s művészi szépségeit általában dicsérettel jutalmazta a leleplezésnél összegyűlt díszes közönség s Károly Ferdinánd főherceget az első, ki a jelenlevő művészek szerencsét kívánt sikerült művéhez.

Bruck tudvaleg a magyar államvasut egyik budapest-bécsi vonalának végső állomása is. A szobor úgy van elhelyezve, hogy a vasutról is jól látni. A hazánkba lépő idegen első szempillantása a király szobrát éri s ezen nyugszik meg annak szeme is, a ki az országból távozik.

A REICHSTADTI EREKLYÉK.

Az ódon kis csehországi várost másodsor kapta most szárnyaira a hírnév. Első sorban mint az a kis hercegség lépett a történelem színpadára, melyet a bécsi kongresszus azért teremtett, hogy a nagy Napoleon fiát kárpótolja a pámai hercegségre való örökségi igényeért s a „római király” címéért, melylyel még bölcsőjében ruházta fel atyja.

A korán elhunyt fiatal II. Napoleon egyébként soha se is látta Reichstadtot, mely mint korona-uradalom is ritkán fogadja az uralkodóház egyik-másik tagjának látogatását. Pedig a reichstadti kastély látott valaha szűz napokat is; akkor volt ez még, mikor a XVII. század végén Anna szász-lauenburgi hercegnő lakta, a ki 1697-ben 22 éves korában kora özvegyégre jutván, második házasságra lépett János toscanai nagyherceggel.

A házasság azonban nem volt boldog. A házastársak közt csakhamar meghasonlás támadt, mely nem is engedett soha teljes kibékülésnek helyet. Különválva éltek: János herceg Arno-parti székvárosában, a családott hercegnő pedig Reichstadtban, a hol külön udvartartást vitt s csupán a vallás vigasztalásában kereste enyhülését.

Különös, hogy ép ezekben az években a maihoz majdnem hasonló szerelmi regény színhelye volt a reichstadti udvar, azzal a különbséggel, hogy ezúttal nem épen koronák örököse volt a rang és előlétele harcának hőke, mint jelenleg.

A reichstadti kastély látogatói a palota egyik termében ma is láthatják egy aggyastyán arcmását, kinek szerény egyénisége ahogy sem illik a bíszke lovagok és fejedelmi ösök arczkép-csarnokába, a kik komor és ünnepléses díszben

veszik körül. A hercegi ház egyik hű embere, Falkner Keresztély hercegi futár arczképe ez, a kiről föl van jegyezve, hogy a vesztfáliai békekötés hírére Reichstadtból Prágába ő vitte el s onnan megint gyalog tért vissza. A 140 kilométer hosszú útát az akkor már 72 éves aggyastyán minden különös megerőltetés nélkül egyfolytában tette meg. Történeti tény az is, hogy Falkner Keresztély 109 éves korában tüdőgyulladás következtében halt meg, melyet onnan kapott, hogy egy dedunokája lakodalman igen sokat táncolt.

Ennek a leszármazója volt abban az időben, melyről szolgunk, a lauenburgi hercegi szövetzeti gyár igazgatója és vezetője, egyúttal a kis udvar factotuma, Falkner Kelemen. Rendkívül eszes fő, a kinek főleg mechanikai ügyesség tekintetében párját kellett keresni. Azonkívül sok hivatottsággal kezelte a vésőt, esetet és tollat is.

Mind olyan tulajdonságok, melyek nem csak a lauenburgi hercegnő kegyét biztosították számára, de érthetővé tették azt a titkolt szerelmet is, melyet az udvar egyik legszebb nemesi hölgyében, a kevély és származására sokat tartó Strongal kamarás fiatal hugában bírt gerjeszteni.

De a ki ismerte az ősei nevére oly féltékeny Strongalt, az tudhatta azt is, hogy a két szerető szív egyesülése elé legyőzhetetlen akadályok emelkedtek, melyeket nem volt képes leküzdeni az uralkodó hercegnő jóakarató pártfogása sem. „Könnyebb a tevének a tű fokán keresztül bújni, mint a Strongalok családjába egy nem nemes származásúnak behalászkodni” ismételtte büszkén és dacosan a kamarás úr, Máté evangéliumának 19. fejezete 24-ik versét idézve.

Nos, és ha a tevé mégis keresztül bújnak a tű fokán? . . .

A sors úgy akarta, hogy az 1726-ik évben XIII. Benedek pápa elhatározta a római katedrálisban néhány száz öskeresztény sír föltárását s az azokban talált csontokat mint vértanu-ereklyéket küldözte szét pápai áldásával együtt a különböző világi és egyházi nagyközhöz.

A kegyes életű lauenburgi hercegnő természetesen nem maradhatott ki a kitüntetettek sorából. Neki magának öt ereklye jutott a pápa hízeltő sorai kíséretében. Ferje, a toszkánai nagyherceg maga eszközölte a szállítást saját teherhordó tevéivel, melyeket a nemrég Medici Kosmosz által alapított s Európában addig egyetlen tenyésztéséből állított ki e cselra.

Ünnepléses hangulatban várta Reichstadt egész lakossága a drága küldemény megérkezését. Anna Mária hercegnő hölgyeivel hozzá látott a munkához. Napokon át varrtak, hímezttek, hogy az ereklyék méltó díszbe legyenek öltöztethetők.

A bevonulást Alberghetti olasz mérnök és építész rendezte, a híres venezeli ágyúöntő, Giulio Alberghetti dedunokája, a kit a toszkánai nagyherceg Reichstadt omladozó falai újjáépítése végett küldött Florenczából Reichstadtbá. Ő csinálta meg a bevonuláshoz a terrazját is, olasz nyelven, a technikai tudományok akkori hivatalos nyelvén jelölve meg piros betűkkel a vár minden pontját, melyet a díszmenet érinteni fog — a portó-t (főkaput), a *bastion*-t, *cruno*-t (gyalogos kapu).

Végre fölvirradt 1726 augusztus 24-dike. Minden virág- és lobogódiszben pompázott e napon Reichstadtban. Közel és távolról az idegenek ezrei tödültek a fogadtatáshoz, mert ekkor kellett az ereklyéknek megérkezniök. Maga a prágai hercegség is jelen volt, hogy a pápai pecsét valódiságát ellenőrizze. A római követéséget tiz tagú küldöttség képviselte, két tevé hátán hozva magokkal hosszúkas ládákban a vértanúk maradványait és saját podgyászuakat. A küldöttség Hirschberghen, Wallenstein, a friedlandi herceg ősi fészkeben töltötte az előtte való éjet, s most az áhitatos kísérőkkel felszaporodott hosszú menetben lépdelt Reichstadt ódon főkapuja felé.

Ragyogóan díszített emelvényen várta itt a menetet a már körülbelül 54 éves lauenburgi hercegnő, Mária Anna, magas vendégeitől és udvari tisztjeitől körülveve. A prágai érsek és kanonokjai pompás selyemkárpit-mennyezet alatt foglaltak helyet. Zászlók lengtek a házakról, a lauenburg-toszkánai színekben és egyesített ezimerrrel, az utcákon az iskolák növen-

dékei álltak sorfalat, azonkívül a városi czehek, császári granátosok és vértések.

Ekkor egyszerre váratlan eset történt. A mint a tevék karavánja terhével a kapu elé ért, zuhanás hallszott s a következő pillanathan vastag porfelleg takarta el a bejáratot. Rémülten rohantak oda, nézni, mi történt. A felhúzó kapu nedves sarkai meglazultak s az egész alázuhanat a mélységbe, elzárva törmelékeivel a bejáratot.

Jó szerencse, hogy a katasztrófa nem egy pár pillanattal később történt. De így sem lehetett tovább menni. A hercegsérek azt ajánlta, hogy az ereklye-ládákat vegyék le a tevék hátáról s óvatosan gyalogszerrel szállítsák át a sértetlenül maradt gyalogközön a városba. Amde most előlépett a karaván vezetője s élénken tiltakozott a terv ellen, mert ő — úgy mond — szavát adta, hogy az ereklyéket tevéivel a templomig fogja vinni, s szavának minden körülmények közt meg is fog felelni.

Nem maradt hátra ezek után egyéb, mint a tevéket a szük gyalogközön, a „cruno”-n át vezetni be a városba. Nem sokat haboztak; a hajcsár megragadta az első tevé kantárát s az oldalbejáró felé vezetve, ott hirtelen lenyomta fejét, botjával a térdére ütött, mire az okos állat lassan leereszkedett, előbb első, aztán hátsó lábaira. A vezető előlment s a kötőféknél fogva maga után húzta az állatot. Ily módon, térdén csúszva sikerült előbb az egyiket, azután a többit is az alig egy ól vastagságú falon keresztül segíteni. A szük nyíláson túl aztán a tevék megint feltápaszkodtak patáikra. A tömeg, mely soha sem látott még tevé, bámúlva szemlélte ezt a csodával határos mutatványt.

Az ünneplés hátralevő része akadálytalanul mehetett végbe. A drága selyem és bársony szövetekbe burkolt kegyeletes ereklyéket szét osztották a város templomai közt.

Ime tehát valósággal átjutott a tű fokán a tevé. Mert a „cruno” olaszul egyformán jelent oldalsíkátort és tűfokot. Signor Alberghetti nem is mulasztotta el ezt az ünnepléket követő díszlakomán megmagyarázni Strongal Ottó kamarásnak, s Falkner joggal követelhetette ettől most már ígérete beváltását, mert egész Reichstadt népe látta, hogy nem is csak egy, de hét megrakott tevé csúszott keresztül a „tűfokon”. Schortz, egykorú krónikáiról hozzászéli ugyan, hogy: „az állatok nyilván már előbb be voltak ebbe gyakorolva, sőt talán a felhúzó ajtó megfejtethet lezuhanása is szándékosan idéztetett elő, hogy a népre hassanak azzal, hogy a tevék az ereklyékkel csak térdén juthattak városunkba.” De mi nem megyünk ennyire a találgatásokban. Különben is jelentesen bár „cruno” tűfokot és gyalogbejáratot az olaszok nyelvén, ez semmit sem jelent a bibliai idézet szempontjából, mert, mint helyesen jegyezte meg Strongal kamarás, Krisztus urunk idejében még aligha beszéltek olaszul.

Így vitatták a váratlan eseményt, a mikor egyszerre felállott székéről a hercegsérek maga, gyöngyöző billikommál kezében s szolt vala a következőképen:

„Jogási szempontból fogva fel a dolgot, a direktor úrnak kellene igazat adnunk, mert bár-hogy is forgassuk a dolgot, mégis keresztül ment a tevé a tű fokán. Persze csak akkor, ha olaszul gondolkozunk. Az a gyanú merülvén itt fel, hogy a csapajító lezuhanása tulajdonképen egészen véletlenül történt, büntetésből hallgatnom kellene, a helyett hogy még magyarul az evangéliumi textus valódi értelmét. De a mai szent napon hadd legyen mindenki boldog. Beszélni akarok tehát. A mint a scholasticusok kimutatták, ezen vers szövege csupán egyetlen szócska véletlen kihagyásán alapszik, a mely hibát úgy Máté 19. fejezet 24. versénél, mint Márk evangélista 10. fejezet 25. versénél a leírók követték el. Ez a kis kihagyott szó: a ször. A vers tehát tulajdonképen így kell, hogy hangozzék: „Könnyebben jut át egy teveször a tű fokán, mint egy gazdag a mennyországba.” Természetesen, mert egy teveször-fonás szálait a tű fokába belefűzni minden esetre némi ügyességet igényel.”

Mosolygva nézett egymásra a vendégsereg; tetszés követte az agg érsek szavait, maga a származására oly büszke nemes is meggyőzötve hajtotta le fejét s kiengesztelőldve pillantott

Konczak József fölvétele után.

BUDAPEST BELVÁROSÁNAK SZABÁLYOZÁSA. — A régi városbáza lebontása.

hugára s annak jövődöbeljére. Rövid idő múlva fényes ünneplések közt ültek meg a név.

A történeti nevezetességre vergődött tevéket megérdemelt jutalomban részesítették élethossziglan. A hercegnő külön istállót építtetett számukra, a hol éltök fogtáig voltak kegyelemkenyérben. Időnként megnyírták őket s szörűkből esuklyát készítettek a reichstadti kapucinusok számára. Ilyen teveször csuhát még ma is kettő őriznek a reichstadti kapucinusok. Am az északi klímát nem bírták ki sokáig a forró égaljhoz szokott állatok. Kevesebb, mint öt év alatt valamennyi elpusztult.

HA REPÜLNI TUDNÁNK...

Milyen lenne a világ, az élet, ha az ember megtanulna repülni, ha a repülőgépek olyan közönséges dologgá válnék, mint pl. a kerékpár? Sokan fölvetették már ezt a kérdést, kivált a kik erősen bíznak benne, hogy előbb-utóbb mégis csak sikerülni fog a kormányozható lég-hajót, vagy a repülőgépet feltalálni s hogy valamint a XIX. század a gőz és villamosság felhasználásával, a XX-ik a repüléssel fogja megajándékozni a világot.

Tegyük fel tehát, hogy a repülőgép ismeretes s közhasználatu lett már. Vajjon micsoda főbb változásokat idézne ez elő a városok külsejében s az egész életben?

Nézzük először a szórakozásokat. A repülőgép, ép úgy, mint a kerékpár, eleinte főképen sport-eszköz lesz. A lovaglás, a csónakázás, a kerékpározás nyujtotta élvezet mind eltörlül a repülés mellett — legalább sebesség dolgában. Mily gyönyörűt érezhetnek a madarak, a mint verőfényes napon szállanak, szállanak a magasban, hol nyilegyenesen, hol meg lassan keríngözve! S ha már az is nagy élvezet nyujt, ha magas hegy tetejéről nézzük a lábunk alatt elterülő dombokat, völgyeket, sík mezőt; mi lesz, ha felszállhatunk tetszés szerinti magasságba s kényelmes repülőgépről, teljes biztonsággal szemlélhetjük az alattunk elterülő világot!

Bizonyára lesznek, a kerékpáros-klubok mintájára, repülő-klubok, a melyek társas kirándulásokot, sőt versenyeket is fognak rendezni a levegőben. A löversenyek, kerékpár s bármely egyéb sport-versenyek érdekessége nagyot fog csökkenni, ha egyébrét nem, hát azért, mert a repülő versenyeket nem kell egy versenyteréről, szük tribünökhöz zsufolva nézni, hanem egyszerre beláthatni őket végtelen nagy kiterjedésű területeken.

A sport után fog következni a gyakorlati alkalmazás. A forgalom összerögződése a nagyvárosok utcáin egyszerre megszűnik. A jövőmenő kocsi, omnibuszok, villamos-vasutak szerepét a repülő gépek veszik át. Az egy- és két fogatú bérkocsik állomási eltűnnek, helyükbe

magas torony-építmények lépnek, a honnan tetszés szerinti alakú és nagyságú repülőgépeket bérelhet, a ki akar s odamehet rajtuk, a hova akar. S ha valami nagy ünneplés lesz valahol a város környékén, sőtöt rajokban vonulnak majd a levegőben az ünnepi kirándulók repülő gépeinek ezrei.

Az építkezés is nagy mértékben átalakul. A lakóházak és középületek födeleire sokkal nagyobb gondot fordítanak, mint most. El lesznek látva a repülőgépek indulására és leszállására való készülékekkel, a háztetőt okvetlenül lapos lesz, helylyel-közébe csinos kis kert is lesz rajta, a hol a kifáradt légjárók megpihenhetnek. A nyilvános közlekedésre szolgáló repülőgépeknek külön állomási lesznek, a melyek egész új vonásokkal gazdagítják a városok mostani képét. Magasan a házak felébe emelkedő torony-alakú építmények lesznek ezek, vashál szerkesztve, a fél- és lejárásra szolgáló emelő-készülékekkel. A párisiak némi átalakítással felhasználhatják mindjárt e célra az Eiffel-tornyot. Ily nagy magasságban, különösen hideg és esős időben nem lesz valami kellemes dolog az érkező légi vonatokra várni, — de majd csak gondoskodnak az állomások építői valami melegező és várótermekről is.

Hát még az utazók! Megkímélhetik magukat egyszer s mindenkorra a tengeri betegség keserveitől, a hajótörések borzalmaiktól s a tengerjárás minden egyéb bajától. Csak felülnek Budapestén a repülőgépre, a mely elviszi őket a legnagyobb sebességgel, ha akarják, Khinába, vagy ha jobban tetszik, Amerikába. Útközben ott szállhatnak le, a hol akarnak.

Nincs az a magas hegy, a melyre a legnagyobb könnyűséggel föl ne lehetne jutni annak, a ki a gleccsereken, vagy a svájci Alpesek szép kilátásaiban akar gyönyörködni. A nagyobb gyári és kereskedői czekek bizonyára külön repülőgépeket fognak tartani utazó ügynökeik számára, a kik aztán rövid idő alatt bekalandozhatnak egész országokat, köthetnek üzleteket reggel Pozsonyban, délben Brassóban s vacsorára már visszatérhetnek Budapestre. Az így fölvevő megrendeléseknek aztán másnap már eleget tehet a gyár repülő tehérgépei útján.

A földrajzi tudomány haladása nagyobb lesz, mint valaha. Azok a területek, melyek ma még ismeretlenül vannak megjelölve a térképeken, ismeretesekké válnak. Az északi és déli sark jégmezői nem lesznek többé megközelíthetetlenek. A merész André, a ki léghajón kísérlette meg az északi sark elérését s azóta nem is hallani hírt sorsáról: előfutárja azoknak az utódoknak, a kik már könnyen, nagyobb fáradság és veszély nélkül röpködhetik körül akár az egész földtekét.

Marconi találmánya, a drót nélküli táviró, lehetségessé teszi, hogy a lég utasai folytonos érintkezésben legyenek indulási és érkezési állomásaikkal, közölhetik az otthon hagyottakkal

tapasztalataikat, segítséget hívhatnak baj esetén. A meteorologia tudománya megkülönböztet fénys lendületet nyer majd s akkor aztán remélhetőleg biztosabb alapon fogják nyugodni az időjárások.

Hogy a művészeknek lesz-e hasznuk az új találmányból, az kérdés. A repülőgépről csupa madár-távlati képeket lát az ember; ezeknek a művész nem sok hasznát látja. Sokkal könnyebb is lesz majd a városok, vidékek képét madártávlattól elkészíteni, mint most, a mikor mérések és számítások alapján kell rajzolni. A jövő embere egyszerűen felszáll gyors gépére és tetszés szerinti magasságból rajzolhatja vagy fotografálhatja, a mire szüksége van. Ma, ha egy várost jellemző képet akarunk közölni, a nagyobb és népesebb utcák jellemző képeit rajzolhatjuk meg. A jövőben majd madártávlati képeket lehet készíteni, a melyeken tetszés szerinti nagyságban ábrázolhatjuk akár az egész várost, akár egyes részeit.

mielőtt még feljűk érne. Ha azonban tökéletesített repülőgépekkel támadnának, sokkal nehezebb lenne a védekezés, a város zsúfolt házaira robbanószert ejtő gépek iszonyú pusztítást tennének. S akkor, a mikor már a város fölé értek, nem sokat használna összelövöldözni a gépeket; az eredmény az volna, hogy egyszerre s egy helyen robbanna föl a pusztító anyag, a helyett, hogy egymás után s különböző helyeken.

Már Páris ostroma alkalmával is nagy hasznát vették a léghajóknak és a galambpostának a külvilággal való érintkezés főtartására, pedig ezek még nagyon tökéletesek voltak.

A repülőgépet bizonyára használni fogják a közlekedés legkülönbözőbb neveire is, bár alig lehet remélni, hogy teljesen veszélytelen lesz a dolog. Légi hajótörések nem lesznek ritkaságok s még a tengeri hajótöréseknél is veszedelmesebbek lesznek. Ellenben nagy szolgáltatást tehet a repülőgép a tengerpartokon, hajótörések esetén a mentőszolgálatban. A partról repülőgépe-

esőjöknek tekintik, hogy a »nap fának«, vagyis a császárnak szolgálhatnak. Előbb a különféle európai udvaroknál lévő kínai követek sem húztak fizetést, de mióta az egyik londoni követ hitelre ott még egy font rizst sem kaphatott, a mandarinok elhatározták, hogy fizetés nélkül külföldre nem mennek.

* Európában két oly fejedelmi személy van, a ki székhelyét soha sem hagyja el. Ezek egyike a pápa, a másik pedig a szultán, ki mióta 25 éve a trónra lépett, Konstantinápolyt még nem hagyta el. A pápa 1878 óta nem lépte át a Vatikán határait.

* Olcsó vétel. Manhattan szigetét, vagyis azon térséget, melyen jelenleg New-York városa áll, — annak idején egy indiai főnöktől 50 forintot vették meg. A mostani telek-érték közepes számítás szerint 1000 millió dollárt, vagyis 2500 millió forintot tenne ki.

* A legkevésbé kerülő európai hadsereg minden este a svájci, melyre évenként mindössze egy millió forintot költenek. Mozgósítás esetére azonban Svájc két nap alatt 100 ezer teljesen

Németh János kir. törv. bír. Gyulay Árpád h. pénzügyigazgató. Fenyő Lajos. Hóry Béla árvaszekei elnök. Szabó Gyula ügyvéd. Matskasi Sándor tanár. Schilling Ottó kir. közjegyző. Szász Pál mérnök.

Herczeg Lajos m. a. v. felügyelő. Krizbay Béla. Losonczy György min. osztálytanácsos. Vegh Gyula m. a. v. ellenőr. Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter. Máthé János irodatiszt. Baranyay Imre m. kir. honvédezeres. Jakabházy Dániel ref. lelkész. Molnár Géza táblabíró. Jónás Bálint ref. lelkész. Dunky vívőrek fényképe után.

HEGEDÜS SÁNDOR MINISZTER ÉS TANULÓTÁRSAI KOLOZSVÁRT, ÉRETTSÉGI VIZSGÁLATUK HARMINCOZÖTÖDIK ÉVFORDULÓJÁN, 1900 JUNIUS 29-ÉN.

Ezek a béke idejére vonatkoznak. Csak hogy háborús idők is lesznek, — legalább nem sok kilátás van rá, hogy akkorára megvalósuljon az örök béke eszméje. Az új találmány teljesen át fogja alakítani a katonaságot s a hadügyeket. Legelőször is a kémszemlék és földérítési szolgálat alakul át. Nem áruhába öltözött kémek, vagy előre küldött lovascsapatok végzik majd ezt, hanem a repülőgépek. A mint hogy a léghajót mai kezdetleges szerkezetében is használják már ilyen esetekre. Persze, mind a két küzdő félnek lesznek ilyen repülőgépei, a melyek igyekezni fognak találkozni egymással s ártalmatlanná tenni egymást, akárcsak, mint mikor most két ellenséges őrző találkozik.

Német katonai tudósok már foglalkoztak is a »tűzrégi léghajó« eszméjével. Nem valami gyorstűzrelő ágyúkkal felszerelt léghajóra kell gondolni, hanem egyszerű léghajóra, melyet például az ostromlott város fölé bocsátanak. Ember nem is száll bele, hanem valami robbanószert helyeznek el kosarában, melyet egy kellően beigazított óramű fölrobbant. Ez eszme nem is látszik kivihetetlennek, csak kedvező szél kell hozzá. Az így megtámadottak csak egy úton-módon védekezhetnek: ha gyors ágyúzással ki tudják lyukasztani a léghajó gömbjét,

ket bocsátanak majd a sülyedő hajóra s megmenhetnek mindent.

Hogy az egyes államok mostani hatalmának nem fognak-e ártani a repülőgépek, arról sokat lehetne vitatkozni. Angolország például aligha el nem vesztene nagy részét hatalmi túlsúlyának, melyet pártatlanul erős hajóhadakkal köszönhet. S van valami igaz abban az angol elbeszélésben egy admirálisról, a kibez egy föltaláló elvitte repülőgépeinek terveit. Az admirális látta, hogy a találmány jó, látta azt is, hogy általa Anglia megszűnik a tengerek királynője lenni. És hogy ez ne következék, az admirális megölte a feltalálót, elpusztította terveit. Tette csak halála után tudott ki...

Lehetne még tovább is képzelődni, hogy mi történnék, ha repülni tudnánk. Egy dolog azonban valószínű: akár javára válik ez az emberiségnek, akár kárára, mi már aligha fogjuk megérni.

EGYVELEG.

* A kínai császári udvartartás személyzetének számát senki sem tudja s eltartása úgy szólván semmibe nem kerül. Ugyanis a cselédséget az udvari méltóságok tartják el, ezek pedig szeren-

képzett katonát küldhet a táborba s ugyanily számú tartalékkal, valamint 270 ezer emberből álló honvédséggel rendelkezik. Minden védőtelesnek megvan a maga egyenruhája felszerelése és fegyvere; lögyakorlatokra pedig minden évben négy hétre okvetlenül be kell vonulnia.

* A dohányfogyasztás legnagyobb Hollandiában, a hol egy főre évente 3175 gramm jut, az amerikai Egyesült-Államokban már csak 2267. Németországban 1360; még kevesebb dohányt fogyasztanak Oroszországban 907, Franciaországban 900 grammot fejneként. Legkevésbé (730 gramm) jut egy lélekre a nagy államok közül Angliában, hol dohány nem terem s a hol sok mértékletességi egylet még a dohányzás ellen is küzd.

* Umberto olasz király szigorú vegetáriánus és csakis kenyere, zöldséget s gyümölcsöt eszik. Kávé soha sem iszik. Egyedül itala kevés bor, sok vízzel.

* A dán közoktatási miniszter kijelentette, hogy a dán királyság területén nincsen egyetlen ember sem, a ki olvasni és írni ne tudna.

* Magyar dohány a spanyoloknál. A spanyol-amerikai háború alatt a spanyol kormány 12 millió kilogramm magyar dohányt vásárolt. Ezen mennyiség szállítása még két évig tart. Miután pedig Spanyolország amerikai gyarmatai elvesztése óta dohányszükségletét saját termeléséből nem fedezheti, a magyar dohánynak jövőre is vevője marad a spanyol piac.

HEGEDÜS MINISZTER KOLOZSVÁROTT.

Már múlt számunkban megemlékeztünk arról a szép ünnepélyről, mely június hó 29-én a kolozsvári régi református kollegium tisztes falai között folyt le, midőn tizennyolcz egykori tanulótlárs gyűlt össze, a kik ezelőtt 35 évvel végeztek ott gimnáziumi tanulmányaikat. Közülük volt Hegedüs Sándor miniszter is, ki ez alkalomra szülővárosába, Kolozsvárra utazott.

Az iskolatársak a miniszterrel együtt délelőtt órákor jelentek meg a kollegium nagyterben. Meghatottan lépték át az egykori iskolák a kollegium küszöbét, mely ódon falai-boltíves folyosóival, négyoszgú kuriájával, ában levő esengetyűjével gyermekkori emeket újította fel. Apparitor, az ő hivatalos nszögű botjával — melyen a diákok nevei a felírva — nem állott most ott, cursor állt az ajtóban, sem a contra, sem a senior a nem volt látható sehöl; még a vidám, an játszi gyerekek csoportja is eltűnt, hogy on pihenje ki a nagy vakáció alatt az egy tanulás fáradalmait. Külső pompa, fény nyzott; mi sem zavarta a harmóniát, az gyszerűségében is nemes ünnepélyt, mely csak szivekben honolt. Csupán a nagy auditorium-oz vezető folyosó esőndjét törte meg a nagy zámaban odasiető díszes közönség, mely tanuja, észese kívánt lenni a következő szép ünne-élynek.

Egyszerre zúgó éljenzés hangzott fel a terem-ben, a mint belétek a volt tanulótlársak; elől Hegedüs Sándor miniszter Jónás Bálint lel-készszel, utánuk kettesével, hármásával a töb-biek. Néma esőndben állt fel a kollegium igaz-gatója, Sárkány János s üdvözölte a megjelen-teket, majd Jónás Bálint borsai lelkész lépett a szószekekre s mondott hálaimát az egék urához, hogy megengedte érni e napot, melyen hosszú idők elteltével újra viszontláthatják egymást. Ezután Hegedüs Sándor mondott szép beszédet, társaihoz intézvén szavait. A miniszter barát-sággal és meleg szeretettel beszélt; föleleveni-tette a múltat, az ifjú évek boldogságát, meg-emlékezett régi jeles tanáraikról, hálásan dicsérve azok bölcs tanításmódját, s a férfikorra nézve kiemelte, hogy minden pályának meg-vannak a maga küzdelmei, de örömei is. Min-denki megindultan engedte át magát a szép beszéd hatásának s itt is, ott is könyv csillant meg a szemekben.

A találkozás ez ünnepi részének végeztével az egykori diákok kisiettek a nagyudvarra, hogy szétnézzenek ifjú éveik emlékezetes helyein. Az iskola nagyudvara, mely a Mátyás király korából való régi templom oldaláig ér, sok olyan ifjút látott itt együtt, kik férfakká fej-lődve kiváló szerepekre jutottak a társadalom-ban, a közéletben, az egyházi vagy világi pá-lyákon. Az ifjú kedvre hangolt egykori tanuló-társak bejárták az épület környékét és az épületben minden zeg-zugot, melyhez valami emlékük fűződik, s vidáman emlegették egykori diákélményeiket.

Az ősi kollegium kisudvarában emelvén várt a társaságra, hogy Dunky fényképész cso-porképfelvételt készíthessen róluk. Ki tudja, ha egykor ismét újabb találkozáásra gyűlnek össze, hány jó barát fog majd hiányzani a mostani képen ott levők közül.

A miniszter a kollegiumban véghez ment ünnepelely után szakjabeli dolgokra szentelte a délutánt. Sorra járta a város nevezete-sebb ipari szakintézeteit és gyártelepeit. Meg-tekintette ezek közt a Solymosy-féle vas-és gépgyárat, melynek öntő műhelyében az a meg-lepetés várta, hogy a folyó vas-láva sziporkázó szikrái közt a földből tűzbetűkkel ez az üdvöz-let emelkedett ki: »Dr. Hegedüs Sándor minisz-ter családja sokáig éljen!« Ugyancsak e látoga-tást ércz emléktáblával is megörökítették a gyár bejárata fölött. Ez alkalommal itt is fényképi fölvétel készült, mely a minisztert, s töle jobbra a hazai ipar ügyeivel szintén buzgón foglalkozó nejét, valamint leányát, Hegedüs Rózsika úr-hölgyet, és a miniszter kíséretét tünteti föl a gyárépületnek emléktáblával ellátott homlok-zata előtt. A miniszter nejének és leányának pompás bokkrétát nyújtott át a gyár tisztikara.

Dunky vívőrek fényképe után.

HEGEDÜS MINISZTER LÁTOGATÁSA A SOLYMOSY-FÉLE VASGYÁRBAN KOLOZSVÁRT.

EGY MAGYAR EMBER LEVELE ARGENTINÁBÓL.*

Colonia Progreso, 1900. május hó.

Sokszor mosolygva, de esodálkozva is olvas-suk mi, itt Argentínában elő európaiak, azokat a mesés útleírásokat, melyek az európai sajtó-ban Argentínáról néha megjelennek. Kevés kivétellel ugyancsak furcsa dolgokat írnak le erről a szép országról egyes felületes utazók, tudósítók.

Egynemely ilyen tudósító, a munkája után ítélve, tölthetett ugyan néhány napot az Ezüst-folyam — Rio de la Plata — partjain, de való-szintűleg csupán a vendéglőkben, a hol aztán a folyvást nagy számban tartozkodó Hary János-sokkal elmeséltette magának egyet-mást az argentinai óserdőről, az indiánokról s más effélékről. Ily forrásokból erednek, a legjobb esetben, azok az említett »eredeti tudósítások.«

Így írta többek közt egy nagy német lap, hogy mindjárt Buenos-Ayres, a főváros mögött kezdődnek az óserdők; és hogy a fővárosban egyet-len szép épület sincs! Pedig hát itt még az apróbb gyermekek is jól tudják, hogy a számos kisebb város után, melyek a fővárost a pénz-arisztokrácia pompás nyári lakaival és ezek park-tiltelyeivel, mintegy virágöv, körül-veszik, nem az óserdő, hanem egy roppant kiterjedésű és fa nélküli síkság, a »pampa« kez-dődik. S ez a »pampa« egymaga az egész Német birodalomnál nagyobb kiterjedésű. Egy másik tudósító meg a »pampá«-ban idestova szágul-dozó bivalycsordákról ír; holott ez állatok a »pampa« legidősb lakói előtt is teljesen ismer-etlenek!

Ezek után aztán, ha talán valaki a valóság-nak megfelelőleg azt írná, hogy Buenos-Ayres világváros, közel 800,000 lakossal; hogy az emberek itt is hasonló életmódot folytatnak, mint bármely európai nagyváros lakossága és hogy az itteni üzleteknek nagy része méltán vetélkedhetnék Páris hasonnemű üzleteivel: azt talán el sem hinnék odahaza.

Argentina a természet által minden tekintet-ben gazdagon megáldott ország. Földje ép oly dús mennyiségben és jó minőségben terméri a búzát, rozsot, árpat, lent, tengerit, stb., mint

a dohányt, rizst, cukornádát és gyapotot; sőt már a kávéval is tettek kísérleteket az éjszaki tartományokban, közepes sikerrel.

Az Európában honos gyümölcsfajok itt is dúsán tenyésznek, s ráadásul még oly gyü-mölcsnemek is, a melyek csak tropikus éghaj-lat alatt otthonosak.

A roppant kiterjedésű sík legelőikön milliókra menő szarvasmarha-, ló- és juhnyájak tenyész-nek; s az óserdők (leginkább az éjszaki tarto-mányokban) a leghasznosabb, s Európában nagyrészt ismeretlen fanemeket szolgáltathat-ják, milliókra menő értékben.

A Kordillerák láncolata pedig, mely nyugat-on egész Argentínát határolja, nemes fémeket, valamint vasat, rezet és kősenet is bő mennyi-ségben tartalmaz; csupán a megkívántató töke-pénz hiányzik, a melynek segítségével ezen, még a föld méhében heverő kincsek is kellőleg ér-tekesíthetők lennének.

Az állatvilág is gazdagon van képviselve. Az Európában honos házi állatokat, a bivaly kivételével, itt is mind megtaláljuk.

A vadászat kedvelőinek is kínálkozik elég bő alkalom e nemes sport gyakorlására, még pedig a nélkül, hogy valaki a fegyver-, vagy vadászati engedély előmutatását követelné az embertől. Fogoly, fűr, vadréze, vadgalamb, strucz, őz és még nyúl is (ez utóbbit ősei mintegy 10 évvel ezelőtt hozattak ide be Euró-pából) majdnem mindenütt elegendő számban található.

Ragadozó állatokban sincs hiány, de a békés gyarmatokat ezek egyáltalában nem háborgat-ják, mivel a rókán kívül nagyrészt az óser-dőkben tanyáznak, főkép a tigris, jaguár és oroszlán. Mindezen ragadozók ázsiai és afrikai rokonaiknál kisebb és véznább testűek ugyan, de azért mégis tanácsos tőlük óvakodni.

A csúszó-mászók között legveszélyesebbek a nagy mennyiségben található viperafajok; s ezektől némely vidékeken még az épületek belsejében sem vagyunk biztonságban. Ellen-méreggel azonban, ha gyorsan alkalmazzuk, a bekövetkező veszélynek a legtöbb esetben elejét vehetjük.

Argentina nemcsak közgazdasági tekintetben, de egészségi állapotait illetőleg is az első helyet foglalja el a dél-amerikai államok között, a mennyiben majdnem általánosságban méré-skelt éghajlata van, a csaknem színtel nélküli déli és délkeleti szelek pedig a legveszélyesebb járványos betegségektől, mint kolera, sárgaláz,

* Dévay Albert hazánkba, ki már 30 éve külföldön tartózkodik, küldötte lapunknak e tudósítást Argentinából. Dél-Amerika egyik legnagyobb, természettől dúsán megáldott államából, hol már 10 évnél régebben lakik.

elég érdekesen tárgyalja ezt s a műemlékekről több képet közöl. Buschmann F. könyvnyomdája állította ki s ára 2 korona 20 fillér.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

Az országos középiskolai tanáregyesület temesvári közgyűléséről. Az idén különösen nagy számmal gyűltek össze Temesvárt az évi közgyűlésre a magyar középiskolai oktatás munkásai, kik lépten-nyomon hálás örömmel tapasztalták Temesvár kiválóan meleg, tüntető vendégszeretetét. Az utazákon a nemzeti zászlók ezrei lengtek, jelölve, hogy Temesvár ünnepnek tekintette a tanárok a város nevezetességét is: a városi múzeumot, a villamos-vasút telepét, a gyűjtő-gyárat stb. A közgyűlés második napján a társaság egy nagyobb

balra Varga Ottó dr., baloldalt legalul ül Rajner Ferenc igazgató, az egyesület közlönyének szerkesztője, tőle jobbra Kiss Károly dr., stb. Baksay Istvántól balra ül Leffler Sámuel nyiregyházi, alatta Moravsky Ferenc nyiregyházi, fölötté Pólya Ferenc szentesi tanár. Pólya Ferencztől balra áll Szeremley Barna mezőtúri tanár, a ki fölött, kalappal a fején, Sarudy György pápai tanár látható. Müller József pénztárnok jobb oldalán Bergman Ágost dr. budapesti tanár áll. Ugyane sorban, a középen, hajadon fővel, jobbra fordított tekintettel Dörve Tivadár látható, az alábbi sorban, tőle kissé balra Mazuch Ede ungvári tanár, szintén hajadon fővel. A legelső sorban balról számított hatodik helyen Cseh Lajos temesvári, tőle jobbra Vörös Pongrácz keszthelyi tanár látható.

A temesvári tanári kör, élén Schönwitzky Bertalan elnökkel, fáradtságot nem ismerő buzgósággal járt mindenben az igen népes közgyűlés kezére.

a következőktől kapott az egylet: dr. Wlassics közoktatásügyi minisztertől az országgyűlési javadalmából 3000 koronát; Bay Ilona úrnőtől (Debreczen) 10 koronát; a nyiregyházi takarékpénztártól 20 koronát. Az elmúlt fél évben rendes segélyt nyújtott 55 félnek: agg íróknak, vagyontalan írói özvegyeknek és árváknak, 19,380 koronát, rendkívülit (betegségi esetekben) 17 félnek, 935 koronát, összesen tehát 20,315 korona segélyt. Midőn az egylet igazgatósága az új alapítványokért és adományokért meleg köszönetet és az örökhagyóknak hálás emlékeztetést nyújt, egyzerszind kéri az irodalmi jótékony egylet barátait annak további szíves támogatására, hogy nemes feladatainak minél jobban megfelelhessen.

A magyar iparművészeti társulat választmányja július hó 9-ikén Ráth György főrendiházi tag elnöklésével ülést tartott, melyben az elnök részletes jelentést tett a párisi világiállítás magyar részének

Vaszary hercegprímás végzi. Az ünnepélyekre meghívták a kormányt, az országgyűlést. Ó Felsége a király megjelenését az akadályozza, hogy augusztus 18-ikán üli meg születése 70-ik napját s ez alkalomkor számos küldöttséget kell fogadnia. Az esztergomi ünnepélyeken jelen lesz Szell Kálmán miniszterelnök a kormány több tagjával. A 900-éves jubileum folytatása augusztus 20-ikán, Szent-István napján Budavárbán lesz. A fényes egyházi ünnepet itt is Vaszary hercegprímás vezeti. Akkorára a királyi palota Zsigmond-kápolnája is egészen elkészül. A királyi palotával együtt ezt szintén újra alakították és pedig nagy fényvel.

Magyar emlékszó Erzsébet királyné sírján. A szép emlékmű, melyet a magyar nők kegyelete készített a bécsi kapuczinusok kriptájában pihenő Erzsébet királyné hamvai fölé, július 9-ikén érkezett meg Berlinből — a hol érzebe öntötték — Bécsbe. Készítője Zala György jeles szobrászunk. Az emlé-

egyszerre egy sebesen vágató bérkocsi elütötte, a kocsi kereké keresztülment a lábán. Szerencsére komoly baj nem érte a grófnét. Egy pillanatra eszméletét veszítette ugyan, de már a kocsiában, melyet egy rendőr gyorsan odahívott, hogy a mentőkhöz kísérje a sebesültet, magához tért s megmondhatta lakását. A bérkocsi, ki a szerencsétlenséget okozta, reggel már elgázolt egy asszonyt s azután egy magánfogattal összeütközött. A baleset híre gyorsan terjedt el Berlinben s az előkelő társaság tagjai, kiknek körében a grófnét rendkívül szeretik, sorra ellátogattak a palotába, de ott már teljesen megnyugtató választ kaptak hogylétéről.

Egy műépítész kitüntetése. Lechner Ödönt, a kiváló műépítész, ki az iparművészeti és földtani muzeumokat, a kőbányai templomot, a kecskeméti városházát építette, a királyi királyi tanácsosi czímmel tüntette ki. E kitüntetést Lechner a földtani múzeum megnyitása alkalmából kapta.

nylik, midőn a főváros közönsége sokkal könnyebben juthat majd ezen páratlan szépségű üdülő helyére.

A régi városháza lebontása. A belváros szabályozásával járó bontási munkálatok közül egyelőre az utolsó a régi városháza lebontása. A régi Pestnek ez érdekes épülete sok nevezetes eseménynek volt a színhelye. Most már csak egy kevés rom van helyén, mint mai számunk egyik képén látható s nemsokára teljesen le lesz bontva. A belőle kiköltöztetett fővárosi hivatalokat a régi Károly-kaszárnyában helyezték el, melynek hivatalos neve most «központi városháza». A régi városháza telkének egy részét a kizsákolás Váci-utczára használják fel, a többit pedig háztelek lesz a rendezési terv szerint.

A műcsarnok átalakítása. Az országos magyar képzőművészeti társulat új műcsarnoka egyik legszépebb épülete a városligetnek. Az ezredévi kiállítás óta, a mikor épült, sokféle tárlatot rendeztek benne és belseje egy kissé megromlott. Különben sem volt belső díszítés teljes. A társulat elhatározta, hogy újjalakítja a termet és az átalakítás

CSOPORTKÉP AZ ORSZÁGOS KÖZÉPISKOLAI TANÁREGYESÜLET TEMESVÁRI GYÜLÉSÉRŐL.

Kossak József fényképe.

csoportja le is fényképezte magát az egykori Hunyady-vár közelében. E képet mi is közöljük mai számunkban. Az alulról számított második sor közepén ül, jobb karját föltámasztva Beöthy Zsolt, a tanáregyesület elnöke, tőle balra Hofer Károly alelnök, mögöttük áll Négycs László főtitkár. Közül az épület falához, a szélről számított negyedik helyen ül Rombauer Emil alelnök, fölötté áll Bódis Jusztin pannonhalmi főiskolai tanár. A tőle balra harmadik helyen áll alakban Madzar Gusztáv makói, s az ettől balra állóban Latkóczy Mihály losonci tanár ismerhető fel. Négycs Lászlótól balra Sebestyén Dávid pápai, ettől balra Varkonyi Odilo pannonhalmi tanár látható, a ki fölött, kalappal a fején Riesz Ferenc temesvári tanár, a kirándulás egyik főrendezője áll. Hofer Károly alelnöktől balra, hölgyek között ül Frankl István nyug. igazgató, ettől balra Baksay István, az egyesület tiszteleti tagja, a tanárvilág szeretett Baksay bácsija, neje mellett. A felső sorban, a baloldalt szélén áll Müller József egyesületi pénztárnok; a sor közepén, az épület végének vonalában Sajó Sándor, s az alábbi sorban, tőle jobbra a második helyen Bán Aladár, a kik költői munkásságukról is ismeretesek. A földön ülők sorában van a kép jobb oldalán Kardos Albert dr., tőle

A közgyűlés befejeztével három napos kirándulást tettek a tanárok az Al-Dunára. Külön vonat vitte őket Oraviczára, innen Aninára; itt megtekintették a vasműveket. Oraviczáról Báziasra mentek, s külön hajóra szállva végig mentek a fenséges Al-Dunán, a Vaskapun. Megnézték Ada-Kaleh szigetét, a koronakápolnát Orsova mellett. A kirándulás utolsó napját Herkulesfürdőn töltötték. Útjukban mindenütt tüntető szeretettel, meleg üdvözléssel fogadták a tanárokat, kik kedves emlékekkel gazdagon tértek vissza otthonukba.

A magyar írók segélyegylete, mely negyven év óta gyámolít elaggott, szegény írókat, írók özvegyeit és árváit, a folyó év első felében a következő új alapítványokkal gazdagodott: néhai Arany László alapítványának újabb szaporítására özvegy Arany Lászlóné, szül. Szalay Gizella úrnő legújabb járuléka, a férje «összes művei»-ért a Franklin-Társulattól kapott tiszteletdíjből 1200 korona, a pesti hazai első takarékpénztár 37-ik alapítványa 800 kor.; néhai Nagy Ferenc (Mező-Túr) végrendeleti hagyománya 2212 kor. 58 fillér; néhai Busbak Ádám (Losoncz) végrendeleti hagyománya 750 kor. összesen 4962 korona 58 fillér. Befizettek két régi alapítványt: néhai Augusz Antal báróét 400 kor., Szél Akos közjegyzőét (Makó) 400 kor. Adományt

iparművészeti csoportjáról. A jelentés szerint több előkelő külföldi múzeum is tett vásárlásokat és számos tárgyat többszörösen utána rendeltek. Különösen vásárolják a magyar majolika, bórdíszmű, zománc és dísz-plasztikai munkákat. Dr. Matlekovics Sándor indítványára a választmány kifejezte köszönetét Ráth Györgynek, a magyar iparművészeti csoport érdekében kifejtett munkásságáért. Dr. Semrecsányi Miklós a választmány nevében köszönetet mondott Szalay Imrénének, a Nemzeti Múzeum igazgatójának és Radics Jenőnek, az iparművészeti múzeum igazgatójának, a régi magyar iparművészeti remeknek a történelmi csoport keretében való sikeres elrendezéseért. A választmány örömmel vette tudomásul, hogy a kultuszminiszter «Az iparművészeti könyve» díszmű költségeire 4000 koronát engedélyezett, Zsolnai Vilmos emlékszórára a választmány 200 koronát szavazott meg.

MI UJSÁG?

A magyar kereszténység 900-éves ünnepe. Az idén ünnepli Magyarország a magyarság keresztény vallásra térésének és a szent koronának 900 éves jubileumát. Az egyházi ünnepélyeket Esztergomban tartják augusztus 14—15-ikén Nagy-Boldogasszony ünnepén. Esztergomban a jubileumi ünnepek rendezésére külön bizottság alakult Boltizár püspök elnöklésével. Augusztus 15-ikén a nagy misét

művet, melyet az Erzsébet királyné-alap több tagja vett át, azonnal a kapuczinusok sírboltjába vitték, a hol a királyné és Rudolf trónörökös koporsója között egy fülkében fogják fölállítani. Az emlékmű beszentelése augusztus 25-én lesz. A királyné koporsója mellé Mária-Valéria-főhercegnő intézkedésére külön állványra egy kristályvázát állítottak. Ebbe a vázába minden nap bokréta kerül a laiczi-kert rózsáiból.

Magyar képviselők Párisban. A magyar képviselőház tagjai közül a napokban számosan Párisba utaznak, hogy részt vegyenek a július 30-ikán kezdődő interparlamentáris konferencián. A magyar képviselők vezetője Apponyi Albert gróf lesz, a ki a most kezdődő tanácskozásokon terjeszti elő a magyar sajtó ama közreműködéséről való jelentését, melyet a békeszövetség érdekében megindított. A konferencián több függetlenségi párti képviselő vesz részt Kossuth Ferenc elnökkel az élén, a ki a jövő héten utazik Párisba.

Berlini nagykövetségünk leányának balesete. Szögyény-Marich László berlini osztrák-magyar nagykövet leányát, Somssich József gróf követ-ségi titkár feleségét július 11-ikén baleset érte. Somssichné grófné délelőtt a Thiergarten Siegesalleeán ment s a kocsiján át akart jutni, midőn

Az új országháza. A budapesti új országháza a jövő 1901. év végével teljesen elkészül. A külső rész már 1896-ban készen állott, azóta a belső munkálatokkal is annyira haladtak, hogy csak a padozat és a díszítő munkák befejezése van hátra. Az új országházát már szebbnél-szebb freskók, köztük Lotz Károly remekművei díszítik, de régóta dolgozik ott Vajda Zsigmond, Kriesch Aladár, Dudits Andor, Krenner Viktor, Jantyk Mátyás, Spányi Béla s még több festőművésznök, a kik freskóképikkel még az őszre teljesen elkészülnek. Az országház mellett elterülő parkba két hatalmas méretű, gyönyörű szökőkutat helyeznek. Steindl Imre tanár az új országház terveit Párisban is kiállította és művészetének elismeréséül legújában a londoni mérnök és építész-egylet választotta tiszteletbeli tagjává.

A Margit-sziget hídjá. Nem sokára már sétálva is elmehtni a kies Margit-szigetre, a Margit-hídról, melynek közepéről vezet a szigetre egy új híd-ág. A Margit-hídat már eredetileg úgy építették, hogy ezt majd össze lehessen kötni a szép szigettel. Most a sziget alsó részét is meg kellett hosszabbítani és jó magasra feltölteni. Ehez a munkához a Duna medréből gőzgépekkel kotorták ki a kavicsot. Az összekötő híd ág már készen van s augusztus elején meg-

munkálatok vezetésével művészeti előadóját, Karlovsky Bertalan festőművészt bízta meg, a ki már előzetesen tanulmányozta az európai nevezetesebb kiállítási helyiségeket. Karlovsky tervei szerint most kezdtek meg az átalakítási munkálatokat, melyeket őszig befejeznek. A téli kiállítást már az új díszteremben fogják rendezni.

Kisfaludy Sándor sümegi háza. Az a sümegi ház, hol a «Himfy» költője született, boldogul élt, s a hol hatvanhat évvel ezelőtt lehunyna szemét, e hónap 4-én bírói árverésre került. Kisfaludy Sándor vagyona Kisfaludy Márton 48—49 iki honvédezedre s ennek halála után özvegyére, majd gyermekeire szállott. Az ingatlan birtokot báró Hornig Károly veszprémi mezei püspök, a sümegi uradalom tulajdonosa, a nagy költő iránt való kegyeletből, 4600 koronáért megvette és hogy utódain is segítsen, jóságkormányzója által az özvegynek értékére adta, hogy a míg él, benn lakhatik.

Új szökőkút Budapesten. Millacher Lajos budai gazdag szőkevizváros 10,000 frtot hagyott a főváros területén állítandó díszes szökőkútra. Az elkészítésre a fővárosi hatóság most pályázatot hirdet. Terveződj egy díszkút bronz alakal vagy csoporttal. A kút bármely részén elhelyezendő Millacher dombor mellképe s a következő szöveg: «Millacher Lajos emeltette halálából Budapest fővárosnak». Továbbá «Lajos kútja» felírás. A kút összes költsége, tervezés,

kivitel 44,000 koronánál több nem lehet. Csak magyar művész pályázhatik. Az első díj 1000, a 2-ik 600 korona.

A kormányozható léghajó. A tudomány körök sokat foglalkoznak gróf Zeppelin kormányozható léghajójával, melyen a napokban tett próbafeljárás a bódni tórl.

A francia kormány — mondotta — már rengeteg pénzt költött a léghajózásra, hosszú esztendőknél végzetett kísérleteket kormányozható léghajókkal, és ezen a téren Franciaországban csakugyan több eredményre jutottak, mint bárhol másutt; de itt is csak egyetlen egyszer sikerült, hogy a léghajót ugyanarra a helyre hozzák vissza, a honnan felszállott, ez pedig egy rendkívül csön-des időjárás napon történt.

* London utczeni életéből. Londonban mintegy 30 ezer ember azzal keresi meg kenyerét, hogy reggeli nyolcz órától kezdve esti tíz óráig melleire és háttára akasztott hirdetősi táblákkal a város utcáin lassú lépésben fel- és alá jár.

* A világ legszebb és legnagyobb pillangógyűjteményét Dewey amerikai tengerész bírja. A gyűjtemény értékét 60 ezer forintra teszik, a mely összeg erejéig tíz ellen biztosítva is van.

* Selin, a híres francia detektív, egyik ismerősével fogadott, hogy négy nap lefolyása alatt egyszer fogja megszólítani és vele tíz percig beszélni, a nélkül, hogy őt felismerje.

* Öreg ikrek. Pensylvania Bellefonte községében nem rég ünnepele két ikernővér 89-ik születésnapját. 11 testvér közül csak ők és két fiatalabb fivér maradtak életben.

A magyar kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a minden esüförtökön reggel 5 óra 45 perczkor Budapest ny. p. u. ról Párisba induló kiállítási expressvonatokhoz érvényes u. n. hely-jegyek a magyar kir. államvasutak budapesti I. és II. sz. városi menetjegy-irodjában, Budapest nyugati pályaudvar állomásán, valamint mindazon állomásokon, a hol a fent említett vonat menetrend-szerű tartózkodással bír, a kiállítási expressvonat közlekedését megelőző 14 napon belül bármikor előre megrendelhetők illetve megválthatók.

Csecsemőknek utazás közben való táplálására a Kufke-féle gyermekliszt igen ajánlatos, mivel az nemcsak igen jóízű, tartós és könnyen szállítható kócskó tápszer, hanem mert azon esetre, ha a tej vagy éghajlat változtatása által a gyermeknél emésztési zavarok támadnának (gyomor- vagy bélhurut), az anyának a Kufke-féle gyermekliszt egy kúpróbat gyógy-szert ad a kezébe. A Kufke-féle gyermeklisztnek az a hatása, hogy a tejet a gyermek gyomrában pelyhesen megolvastja, mi által az könnyen emészthetővé válik és elhárítja a gyomor- és bélhurutot rövid idő alatt, különösen akkor, ha kezdetben tej nélkül lesz beadván.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a legközelebbi napokban: Kobza Sándor állattenyésztési kir. felügyelő, Kassán. Kobza az első közt volt, kiket Darányi földmívelési miniszter az újonnan szervezett állattenyésztési kerületi felügyelőségek élére állított, hol sokoldalú tapasztalataival és buzgóságával Sáros, Szepes, Abaujtona és Zemplén megyék állattenyésztése terén örvendetes haladást ért el.

Dr. Franke Adolf, járási és vasuti orvos, Csejnyén. — Engel Ottó, állami vasuti felügyelő, 51 éves korában, Budapest. — Fröhlich János, magánzó, 76 éves korában, Budapest. — Fröhlich János hírlapíró, a Magyar Nemzet munkatársa, édesatyját gyászolja benne. — Homok Endre, ügyvéd, földbirtokos, 74 éves Hévízen. — Gabányi Zsigmond, közjegyző, Budapest, 40 esztendőskorában. — Pfeiffer János, nyug. tanító, 56 éves korában, Ó-Kanizsán. — Galanthai Kamocsay László, Csongrádmegyei tisztviselője, 51 éves, Szent-Lőrinczen. — Latkóczy Dely József, a gróf Bolza-család nyug. számtartója, régi honvéd főhadnagy, 78 éves, Szarvason. — Fugéthy Károly, tolnai uradalmi főerdész, 68 éves, Tolnában. — Petter Károly, gyógyszerész, 55 éves, Letenyén. — Oláh Dezső, a Károlyi grófok nyug. uradalmi tisztje, 59 éves korában, Mehalán. — Magyar Mjányi, 48-as honvédtiszt, Clevelandban, az Egyesült Államokban, 76 éves korában. Résztvevő a szabadságharc több ütközetében, aztán kivándorolt Amerikába s a pittsburgi osztrák-magyar konzulátusnak irodavezetője lett. Ez állásában élénk újságról tevékenységet is fejtett ki. Utóbb Perzel Lajos clevelandi banküzletébe lépett.

Özv. Pálóczy Horváth Jánosné, szül. Balogh Lujza, 78 éves korában, Beregszászon. — Özv. Umánczi Jánosné, szül. Novák Mária, Toplicsán, 64 esztendőskorában. — Özv. Kovács Andrásné, szül. Nőser Mária, Székely-Udvarhelyen. — Kauser Gyuláné, szül. pákai Köller Alojzia, építész felesége, 40 éves korában, Budapest. — Polatsch Józsefné, szül. Loidl Jozefa, 74 éves, Érsekújvárott. — Tomsich Kálmán, szül. Simonits Anna, Tisza-Hegyesen, 27 esztendőskorában.

Külföldön: Crezulesco Miklós, a román akadémia elnöke, a ki mint miniszterelnök, miniszter és párisi, majd pétervári követ, Románia politikai életében a jelenlegi uralom előtt és alatt nagy szerepet játszott, 88 éves korában, Bukarestben. — Dr. Falk Adalbert, Poroszország volt kultuszminisztere, 73 éves korában Hammban. A hetvenes években kevés ember nevével emlegették Németországban annyit, mint az övét, a mikor mint közoktatásiügyi miniszter megvívta híres kulturharczát a klerikálisokkal. 1873-ban oly nagy volt népszerűsége, hogy egyszerre hét választókerület küldte a képviselőházba.

Szerkesztői üzenetek. M. Újvár. P. F. Hazánkban az első nyomdát Budán még Mátyás király idejében, 1472-ben állította föl Hesz András nevű nyomdász, kit Karai László budai prépost Velenczéből hívott be. Az egész XV-dik században ez volt az egyetlen nyomda Magyarországon. Az ön bibliájának az első kiadása az abaujmegyei Vízolyban jelent meg 1590-92-ben, tehát közel száz évvel az amsterdami kiadás előtt. A XVI. században már számos nyomda volt hazánkban. — Legyen szives régi verses könyvének a teljes címét beküldeni szerkesztőgúnknak.

M. B. Küldeményét köszönettel vettük s közölni fogjuk. A kép elkészíttetéséhez azonban némi időre van szükségünk.

Colonia Progresso (Argentina). D. A. Tudósításait a messze világrészből szivesen vesszük.

Futó homok. A kép nincs következetesen megrajzolva, a hasonlat többször ényit, csak a rajta előmő borongó hangulat sejteti, hogy hivatott költői földmunkája.

A vihar. Aratók. Egyik közlésére sincs terünk. Mosolyog a felhő. A szenvedés útján. Ismert vagy ismeretlen név, nekünk mindegy nem a nevet, hanem magát a verset nézzük, sőt nagy örömmünkre szolgál, ha néha egy-egy ismeretlen tehetség munkája kerül kezünkbe. Ez a két vers azonban híjával van minden értékesebbé való utazásra vonatkozó Buda-pest-Dombóvár-Zágráb-Krapina-Pölschach-Pragerhof-Kanizsa-Székesfehérvár-Budapesten át szülő körutazási jegyek állíthatók össze, melyek árai az I. oszt-ban 47 márka 10 fillér, a II. oszt-ban 33 márka 30 fillér, és a III. oszt-ban 20 márka és nyolcz 45 napig és a gyorsvonatokon érvényesek. A fentelített menettérty jegyek Budapest keleti pályaudvar állomásán és az I. és II. sz. városi menetjegy-irodjában (Hungária-szálloda, illetve Vidágó-tér 1. sz. a.), a körutazási jegyek ugyan-csak az említett városi menetjegy-irodjában kaphatók. Különösen kiemeltek, hogy Zágrábban át a legkényelmesebb vonatatlakozás is áll fenn, a mennyiben a Budapestről 7 óra 15 perczkor reggel induló gyorsvonat használatá esetén az utas ugyanazon napon 6 óra 21 perczkor este érkezik Krapinára, illetve, ha 4 óra 35 perczkor reggel indul Krapináról akkor 8 óra 35 perczkor este érkezik Budapestre, úgy hogy Zágrábban meghálni nem kell. Krapináról Rohitschra vagy vissza egy négykörös kocsi, mely a krapinai állomás főnökénél is megrendelhető, 6 frba kerül.

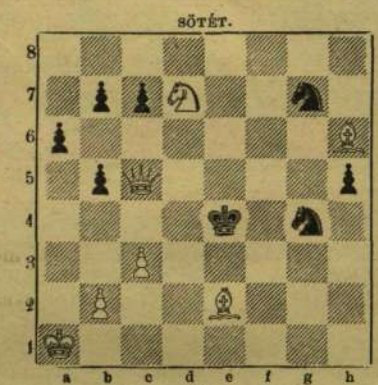
Őszi rózsák I-VII. Csak az irodalmi műveltséget árujják el, de nem egyáltalán a költői tehetséget is. Bizonysy erőteljes, a gondolatnak és szavaknak a mesterkelt keresése érzik rajtuk. A fordított költeményekről nem tudunk határozott véleményre mondani, mert eredetijük nincsenek kezünkönél, s így a fordítást nem hasonlíthatunk össze az eredetivel.

Álmok. — Mater dolorosa. A közlének közé tettük. Nem közölhetők: Titulomban. Sétálgatunk. A külső versforma meglehetősen üresen, tartalom nélkül cseng. — Hallod-e ott a kis padon. Középszerű. — Szép vagy. Sem eredetiség, sem mélyebb költői érzés nincs benne. — Tisza partján. Egy év. Alig veszzük észre, hogy vers, annyira próza mind a kettő, kivált a második. — Az évek. Jólát. Mért nem vagy te vadörög? Zúg a szópor. Temetőben barangolok.

SAKKJÁTÉK.

2176. számú feladvány. Marotti D.-től.

(II. díjat nyert feladvány.)

Világos indúl s a harmadik lépésre matot hoz.

A 2159. számú feladvány megfejtése Dubbe F.-től.

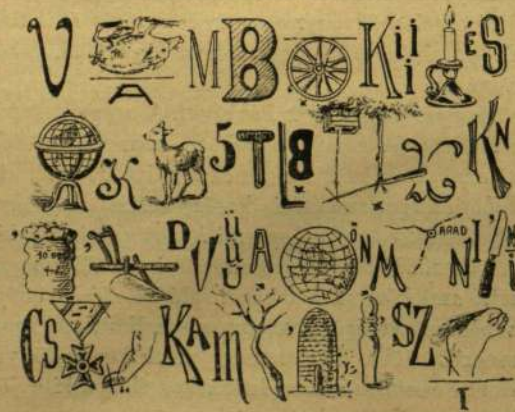
Table with chess moves: 1. Vd2-d3 g6-g5 (a), 2. Bc4-h4 t. sz., 3. V mat. 1. Vg8-g7 (b), 2. Vd3-g3 t. sz., 3. V v. b. mat. 1. Vg8-g7 (c), 2. Vd3-d5 t. sz., 3. V mat.

A 2160. sz. feladvány megfejtése Schiffer V.-től.

Table with chess moves: 1. Kh5-g6 d6-e5 (a), 2. Vb1-d5 t. sz., 3. c4-c5 mat. 1. Vg8-g7 (b), 2. Bc7-e7 t. sz., 3. V mat. 1. Vg8-g7 (c), 2. Vf3-d3 t. sz., 3. h2-h1 V mat.

Helyesen fejtették meg: Budapest: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Csomaján: Németh Péter. — Liptóvárt: Hoffbauer A. — Kecskemét: Balogh Dénes. — Losoncson: Demeter József. — A pesti sakk-kör.

KÉPTALÁNY.

A 'Vasárnapi Ujság' folyó évi 26-ik számában közölt képtalány megfejtése: Kincset csak a hü sziv utján találni.

Felolós szerkesztő: Nagy Miklós.

Szerkesztési iroda: Budapest, IV., Kaplony-utca 9.

Magyar királyi államvasutak.

Legelőcsőbb utazás Rohitsch fürdőhelyre.

Az utazó közönség figyelemztetik, hogy Budapestről Rohitschra legelőcsőbb Zágráb-Krapinán át lehet utazni, mely utirányon át Budapest keleti pályaudvar állomásról Krapinára és vissza 60 napig érvényes menet-térty jegyek adnak ki, következő áron: Gyors-vonattal I. oszt. 44 k. 40 f. II. oszt. 32 k. 80 f. Személyvonattal I. oszt. 38 k., II. oszt. 28 k., III. oszt. 19 k. Rohitsch fürdőbe való utazásra vonatkozó Buda-pest-Dombóvár-Zágráb-Krapina-Pölschach-Pragerhof-Kanizsa-Székesfehérvár-Budapesten át szülő körutazási jegyek állíthatók össze, melyek árai az I. oszt-ban 47 márka 10 fillér, a II. oszt-ban 33 márka 30 fillér, és a III. oszt-ban 20 márka és nyolcz 45 napig és a gyorsvonatokon érvényesek. A fentelített menettérty jegyek Budapest keleti pályaudvar állomásán és az I. és II. sz. városi menetjegy-irodjában (Hungária-szálloda, illetve Vidágó-tér 1. sz. a.), a körutazási jegyek ugyan-csak az említett városi menetjegy-irodjában kaphatók. Különösen kiemeltek, hogy Zágrábban át a legkényelmesebb vonatatlakozás is áll fenn, a mennyiben a Budapestről 7 óra 15 perczkor reggel induló gyorsvonat használatá esetén az utas ugyanazon napon 6 óra 21 perczkor este érkezik Krapinára, illetve, ha 4 óra 35 perczkor reggel indul Krapináról akkor 8 óra 35 perczkor este érkezik Budapestre, úgy hogy Zágrábban meghálni nem kell. Krapináról Rohitschra vagy vissza egy négykörös kocsi, mely a krapinai állomás főnökénél is megrendelhető, 6 frba kerül.

Budapest, 1900. évi július 6-án. Az igazgatóság.

Legelőcsőbb utazás Bécs és Fiume között, vagy viszont Budapestig az utat.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint az Abbaziába, Lusni-Pikkoló és Cirkenicra üdülőhelyekre, továbbá a dalmát partvidékre, valamint Olaszországba való utazások megkönnyebbítése czéljából Bécsből Fiuméba és viszont Budapestet át igen kedvező-kelt áru menetjegyek és pedig: az I. osztályban 36.70, a II. osztályban 24.40 és a III. osztályban 11.80 koronát adnak ki. Ugyanezen áron Bécs-Zágráb és Károlyváros között is adnak ki közvetlen menetjegyek Budapestet át. Ezen menetjegyek, melyekből az I. és II. osztályban a gyorsvonatok használatára is jogosítanak, 8 napig érvényesek és azokkal ezen időtartamon belül az utazás Budapestben láttaozás mellett megszakiitható. Együttel felemlítjük, hogy Bécs és Budapest, valamint Budapest és Fiume között híd- és ékező-kocsi közlekednek, továbbá, hogy Fiuméből a dalmát vidékre a közlekedést a magyar-horvát hajózási társaság kényelmes hajói Fiuméből Velenczére és Anconába pedig az Impresa-Fiume-Venezia legnagyobb kényelmel berendezett termes gőzhajó igen olcsó vitél-díjak mellett közeleltik. Bővebb felvilágosítás Budapestet át meneti meneti jegyirodjában (Hungária szálloda) és Cook Tamás utazási irodájában (Nemzet szálloda) nyerhető, — továbbá Nagel és Wortmann cég utazási irodájában Abbaziában és Bécsben, valamint a Cook Tamás-féle, Schenker és társa utazási irodájában Bécsben, Stangen Károly utazási irodájában Berlinben és Antonio Paolnál Velenczében nyerhető.

Budapest, 1900. évi július hó 15-én. Az igazgatóság.

Menetrend módosítás a budapest-zimonyi, hegyes-feketehegy-palánka, budapest-fiumei és somogy-szobba-balaton-szl.-györgyi vonalakon.

F. évi július 15-étől kezdve a fent felsorolt vonalak több rendbeli menetrend módosítás fog életbe lépni. I. A budapest-zimonyi vonalon. a) Budapest és Kis-Körös között mindkét irányban egy-egy gyors-tehervonat fog naponként személyszállítással közlekedni. Az egyik vonat Budapest k. p. utvárról déln 12 órakor fog indulni és Kis-Körösre d. u. 4 óra 10 perczkor fog érkezni az ellenirányú vonat pedig Kis-Körösről d. u. 4 óra 50 perczkor fog indulni és Budapest k. p. utvárra este 8 óra 45 perczkor fog érkezni. b) A jelenleg Szabadka és Verbas között közlekedő 921. és 922. sz. helyi vegyes vonatok forgalma alábbi menetrend szerint a verbas-újvidéki vonalra is ki fog terjesztetni. A 921. sz. vegyesvonat Újvidékről reggel 4 óra 24 perczkor fog indulni és Szabadkára reggel 7 óra 40 perczkor érkezni; az ellenkező irányban pedig a 922. sz. vonat Szabadkáról d. u. 4 óra 50 perczkor fog indulni és Újvidékre este 8 óra 42 perczkor fog érkezni. Ezen vonat Hegyes-Feketehegyre csatlakozást fog nyerni a Palánka felől este 6 óra 18 perczkor H.-Feketehegyre érkező 4913. sz. vegyesvonathoz. c) A 905. sz. személyvonat d. u. 2 óra 39 perczkor és a 906. sz. vonat d. e. 11 óra 50 perczkor a 'Göböljárás pusztá' 93. sz. őrházánál utasok fel- és leszállása czéljából feltétlesen meg fog állni. 2. A hegyes-feketehegy-palánka vonalon. A 4913. sz. vegyesvonat Palánkáról a jelenleginél 6 perczkel korábban, vagyis d. u. 3 óra 20 perczkor fog indulni és Hegyes-Feketehegyre a jelenleginél 10 perczkel korábban, vagyis este 6 óra 18 perczkor fog érkezni és utóbbi állomáson csatlakozni fog az Újvidék felé közlekedő 922. sz. vegyesvonathoz. 3. A budapest-fiumei vonalon. A jelenleg minden pénteken és a károlyvárosi országos vásárok napjain Zágrábról reggel 5 óra 35 perczkor induló és károlyvárosig személyszállítással közlekedő 1068. sz. tehervonat Zágráb és károlyváros között naponként személyszállítással fog közlekedni. 4. A somogy-szobba-balaton-szl.-györgyi vonalon. A B.-Szl.-Györgyiről reggel 3 óra 5 perczkor induló 8511. sz. vegyesvonat Somogy-Szobbra már reggel 6 óra 44 perczkor fog érkezni és a 1512. sz. vonat Somogy Szobbról reggel 7 óra 24 perczkor fog indulni. Balaton-Szl.-Györgyre pedig d. u. 11 óra 7 perczkor fog érkezni, hol a déli vasut 203. sz. gyorsvonatához Nagy-Kanizsa felé csatlakozni fog.

Budapest, 1900 július hó 4. Az igazgatóság.

Hölgyek és urak!

Rövid idő alatt látnak eredményt, ha a 8743

soványság

IDEAL-HAJFESTŐ

1 ÜVEG 2 KOR. 40 FILL.

RUZSITS ISTVÁN GYÓGYSZERÉSZ ARAD.

Teljesen ártalmatlan a haj legzsébb fekte színt nyer egyszer használat után, mely három hóig tart, le nem mosható s nem piszkál.

Látkep

levelezőlapokat

500,000 drb

100 drbontól 1 firtól 3 firtig.

Nagyan és kicsinyben. Ügy-nökök és házalóknak dús jövedelmi forrás.

KLEIN VILMOS

kiadálalata és papírkészítése, Budapest, Kerepesi-út 73.

Czímre ügyneli. Debreczen szállóval szemben. Vidéki megrendelések után-vélt pontosan eszközöztetnek.

Rögtön frónító és szépitő arckrém. Leg-jobb a világon! Ártalmatlan! Zsirtalan!

Kis Nagy tégely 1 K. tégely 2 K.

'URSITS' győgyterztár. Budapest, Rákóczy-tér 11. Vákre 20 fillér többet beki-dése utána franko.

Kozmetika, vagyis a szépség egész-ségtana. Utmutatás bármilyen szépség-hiány (foltok, anyajegyek, arcz-szőrök, kiütések, kinövéslek) alaps és ártalmatlan elmulasztására, az arcznak és hajnak észszerű ápolására.

Nehézség. A ki eskorban, göröckben és más ideghejokban szenved, kérjen ezekről szót füzetet. Küldi ingyen és bérmentve a Schwabe-Apotheke Frankfurt a/M.

CHOCOLAT MENIER

A világ legnagyobb gyára. 50,000 kilo. Kapható minden füzzer-Naponkénti eladás és csemegé-kereskedésben és csukrászdában. 8557

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK.

Dinamogépgyár és vegyter-mékek gyára, fémgyártás-lás és galvanoplasztikához szükséges kellekek gyára. Pfanhauser Vilmos BAIER LIPÓT, Képviseleje: gyári raktára. Ráká Sillárd-utca 10. Telefon.

CLICHEKET WOTTITZ MANFRED Budapest, Király-utca 30. — Telefon 18-99.

Szépség és egészség.

Kinek van szeplője? Idegesség, vérszegénység és az ebből származó bajok ellen legbiztosab-ban hat ROZSNYAY Serail-arczenőcsőt, mely saját terméké ménessé és bőrral és átvéssé teszi. Egy fél. ára 1.40 kor. Egy kis tégely ára 70 fill. Serail-szappan egy drb. 60 fill. Serail-hőgygpor egy doboz 1.40 kor. Rittinó és valódi Szepzappan egy drb. 80 fill.

A t. cz. közönség szives figyelmébe ajánljuk, hogy mindezen készítmények törvény-bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az aradi szabadságharcot ábrázolja. Kapható: ROZSNYAY MÁTYÁS győgytárában Arad, Szabadság-tér. Budapest: Török József és dr. Egger Leo. Nádor. győgy-zertárában, valamint minden magyarországi győgyzertárban.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvkeres-désben kapható:

A MAGYAR KIR. CURIA FELÜLVIZSGÁLATI TANÁCSA

által a sommás eljárásról szóló törvény (1893. XVIII. törvényozikk) alapján hozott

HATÁROZATOK GYŰJTEMÉNYE.

Összeállította Dr. FABINY FERENCZ, kir. curiai bíró.

Table with publication details: Előbb megjelent I. kötet (1895, 1896) vászonkötésben 7 K 20 f., II. kötet (1896, 1897) 8 K 40 f., III. kötet (1897, 1898) 8 K 40 f., IV. kötet (1898, 1899) 10 K.

Tartalommutató az I.-IV. kötethez vászonkötésben 7 K.

A Franklin-Társulat kiadása-ban megjelent.

UTAZÓK

figyelmébe!

Vasút mentén.

Néklélzhetetlen át könyv az államvasutak, a Győr-Eben-furti és az Eperjes-Bártai vonalak vidékein.

Ára kötvé 2 kor.

Leggyorsabb 1 firt postat-alványon beküldeni, mire a könyv bérmentve küldetik meg.

CSÁSZÁRFÜRDŐ. BUDAPEST. 8696. Fürdő — a nagyszerű uszadék is — kizárólag kenes hő- és lan-gyos ásványvizekkel vannak utáplva, melyeknek természetes hő-mérséke 27° C. és 65° C. közt váltakozik. Gőzfürdője a maga nemében pártalan. Iszapfürdői, tejis-átalaktás következtében, a legmodernebb iszapfürdők.

Vértisztító kúra.

Sok évi tapasztalatunk igazolja, hogy Dr. Palócz v. kórházi orvos, k. egészségügyi tanár győgy-módjával Budapest, VII., Kerepesi-út 10. még idült (krónikus) betegségekben szenved-ők is biztos gyógyulást érnek el. Külön férfi- és női osztályok. Gyógykezelés egész napon át. Levélre kime-rítel válasz. Rendelés: 10-12 és 3-5-ig. Ugyanott kapható és megrendelhető 'Nép-szerű' orvosi tanácsadó II. kiadás. Írta: Dr. Palócz. Ára 3 korona.

Idegerősítő kúra.

VASÁRNAPI UJSÁG

29. SZÁM. 1900. BUDAPEST, JULIUS 22. 47. ÉVFOLYAM.

Előzetes feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkronikával) együtt... 12... 8... 5... 5... 5...

A BODROGKÖZBŐL.

AZ UTÓBBI ÉVEK nyomasztó gazdasági viszonyai, az egyre nehezebb megélhetés küzdelmei, melyekre ható mozgalmat idéztek elő a bodrogközi nép életében is, nevezetesen mind tömegesebben kezdtek Amerikába kivándorolni, vagy pedig a szociálizmusban vélték sorsuk javulását feltalálni. A társadalmi bomlásnak megdőbentő jele volt a harmadévi bodrogközi sajnálatos zavargás, melyet elfojtottak ugyan, de a gondolkodóknak éreznük kellett, hogy itt mélyebbre ható intézkedésre van szükség; ha a bajt gyógyítani, s tova terjedését meggátolni akarják: a társadalom betegségét csak a társadalom mun-

denk elérésére szervezve és egyesítve a társadalom összes erőit. Az eredmény már is meglepő. Ép így a nép erkölcsi és anyagi emelését munkálják a föld népe javát célzó hitel- és fogyasztási szövetkezetek, melyeknek gyors terjedése és felvirágzása világosan mutatja, hogy itt valódi életszükség kielégítéséről volt szó.

minden árnyalatát. A mi széthúzó kasztkokra tagolt társadalmunkban ez szinte példátlan eredmény. A siker másik feltétele volt: e különmemű elemeket úgy szervezni, hogy ki-ki megtalálja az egyéniségének megfelelő munkakört. A vidéket tiz kerületre osztották fel, s mindenik kerület élére elnökül az illető vidék egy-egy kiváló asszonyát állították; az egyet vidéki megbízott tagjai a munka részleteit intézik, érintkeznek közvetlenül a néppel és számon tartják a segítségre szorulókat.

És megállapították a programot. Összeforrasztani a társadalmat — ez volt a veleje; helyreállítani a meglazult bizalmat az uriosztály

Ozevgy báró Sennyei Pálné.

A BODROGKÖZI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET VEZETŐI.

Gróf Majláth Józsefné.

A Bodrogközi Jótékony Nőegyesületnek gyökerei a múltba nyúlnak vissza. Még a 70-es években kezdte meg báró Sennyei Pálné, az ország egyik ünnepelt női kitünősége és szépsége a nép oktatását, nemcsak iskolát és óvodát állítva, hanem nővéreivel együtt maga oktatva kézimunkára s egyébre a kis meztelű parasztlányokat s már akkor igyekezve nőgyelletté szervezni a társadalmi erőket. A nőegyesület létre is jött; azonban a társadalom s a viszonyok még nem voltak rá megerve; s a dolog abban maradt. Nagyobb leckeze volt szükség, hogy a társadalom kötelességének öntudatára ébredjen. Ezt a leckét az 1898-iki szociális mozgalom adta meg.

Szervezkedésre hívta össze Mailáth József grófné a vidék hölgyeit. Első nagy sikere abban állt, hogy a mi lehetetlennek látszott, a közös célra egyesítenie sikerült az egész értelmiség

kászága gyógyíthatja meg. Ez a meggyőződés indította meg a bodrogközi társadalmi akciót, mely két irányban jelentkezik: egyik a sebek bekötözése a nőegyesület által, a másik a nép gazdasági megerősítése a szövetkezetek útján. Okos, céltudatos, jövőbe látó, körültekintő társadalmi politika nyilatkozik meg mind a két-
tőlben.
A bodrogközi nőegyesület a pusztai jótékonyasággal be nem érve, öntudatos társadalmi politikát űz, a társadalom egybeforrasztását s a nép erkölcsi és anyagi emelését tűzve ki célul,

Kufeké féle gyermeklisztje

Magyarország Ausztria, Németország sat. legelső hozzáértő ajálják Legjobb és legolcsóbb táplálkozás egészséges és bélbeteg gyermekeknek Kapható minden gyógyszerárban drogériában és a gyárnál R. KUFÉKE WIEN VI/2

Hölgyeknek nélkülözhetetlen. A női szépség elérésére, tökéletesítésére és fenntartására legkínálóbb és legbiztosabb a Csodás gyors hatása.

MARGIT-CRÈME, mely vegyítiszta és teljesen ártalmatlan. Ezen világhírű arzenikus pár nap alatt elárvolt széplőt, májfoltot, pattanást, bőrtájk (pityeser) és minden más bőrtájk. Kismintja a ráncokat, redőket, hamulósokat és az arcon fűrészt, simává és idültté varázolja. Sem higányt, sem ólomot, sem más ártalmas anyagot nem tartalmaz. Ára nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor., Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., Margit szappan 70 fill., Margit fogpép (Zalupasta) 1 kor., Margit arcvíz 1 kor. Postán utánvételre vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő: 8706

FÖLDES KELEMEN gyógyszer. Arad. Kapható minden gyógyszerárban. Főraktárak Budapestben: Török József és Dr. Egger Leó «Nádors» gyógyszer. Legjobb szőpítő-szer.

ESZMÉNYI KEBEL érhető el a **Pilules orientales** által, Ratió gyógyszerárakból Párisban, Passage Vendôme 5, az e. yedüli szer, me y két hónap alatt és a nélkül, hogy az egészségnak ártana, az asszonyi Kebel fejleszteszt, valamint a kebel idomáinak szilárdaságát biztosítja. Egy üvege árá használati utasítással együtt 3 forint. Raktár: Török József, Budapest, Király-utca 12. sz. 8442

SODOR

foltyékony szén-savtartalmu aczélfolyék, melynek segítségével mindenki, bárhol szén-savtartalmu egészséges, olcsó, üdítő és hűsítő italokat (szódavíz, selters, limonádé, szikvíz, málnalé, gasztoné, pezsgó, tej stb.) készíthet az e célra szerkesztett palackban a mellékelt utasítás szerint. A szén-sav vegyítiszta. A kezelés egyszerű, kényelmes. A folyadék lehel. 1 doboz 10 sodorhüvelyvel 60 kr. Egy hozzá szükséges, mindenkorra használható palack 3 ft. Sodorpalest, mely egy hat, mint a szódavíz, 4 ft. Rézleles lejár és utasítás kívánatra ingyen és bérmentve. Képviselet a magyar korona országai részére Budapestben 8751

Kertész Tódornál Kristóf-tér. Gettner és Hauschnál Andrássy-út 8.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Budapestben, IV., Egyetem-utca 4. sz.

LUSER L.-féle turista tapasz.

Biztosan és gyorsan ható szer, tyukszem szemölcs és talp, valamint a sarok bőrkeményedései, továbbá mindenemű bőrelszarusodás, ellen. A hatásért jótállás vállaltatik. **SCHWENK L.,** gyógyszerész **MEIDLING — BÉCS.** Csak akkor valódi, ha minden használati utasítás és minden tapasz a mellétes védjeggyel és aláírással el van látva, azért is erre ügyelni kell. — 1 doboz ára 1.20 kor. Vidékre 1.60 kor, előzetes beküldés mellett bérment. Magyarországi főraktár: 8703 Török József gyógyszer., Budapest, Király-u. 12. Andrássy-út 29.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

legjobb szőpítő-szer **SAVANYU-KÚT**

Különlegességek a szőpítőszerek vegyészeti laboratóriumából dr. Fischer Róbert-től a vegytan tudóra és szőpítőszerezés Wien, I., Habsburgergasse 4, 2. St. **Szőrirtószer** (Epilatoire). 8788

Arzenban, kesken, karvón stb. levő szőrök vegyítiszta az Epilatoire által iratnak ki. Az eljárás egyszerű és fájdalom nélküli, a hatás lassu, de biztos. Az Epilatoire hosszabb használat mellett a szőrök gyökereit teljesen tökére teszi és a sarjadását teljesen megakadályozza. A különlegességek árai: Szőrirtószer (Epilatoire) a szőrök teljes kiirtására és a sarjadás megakadályozására 1 kis üveg 5. — 1 nagy üveg — — — — — 10. — Bőrszín-Pasta a szőrök azonnal elválására arzenból, karvól stb. darabonként — — — — — 2. — Széplő-crém 1 tégely — — — — — 2. — Ozon, vízben feloldva, 1 üveg (fél liter) — — — — — 1.25 — Blondvíz (Blondeur) 1 üveg (fél liter) — — — — — 3. — Hajfestőszer 1 doboz szőke egész feketéig 1 ft. — — — — — 5. — «Fo» napi arczpor három színben 1 doboz — — — — — 3. — Poudre-Email — — — — — 2. — Venus-víz szép tiszta arczbőr elérésére, 1 üveg — — — — — 2. — Szer az orr vörössége ellen, 1 doboz — — — — — 2. — Szőpítő kvarz-homok a bőr-átkák kiirtására — — — — — 1.50

WEINWURM ANTAL

Első magyarországi fényképezési, Cinkográfiát, chromoantotipiait sokszorosító műintézeté készíti forgany, valamint rész me-részes kiállítások a leg-szebb kivitelben. Mazon-kivül felvételeket, u. m. építmenyek, gépek, tájképek, továbbá olaj-festményeket és ipar-művészeti tárgyakról a legújanyo-sabb árat mellett. Budapest, IV., Károly-utca 3. Telefon 1700.

Legjobb és leghírnevesebb pipere hölgypor: a **La VELOUTINE** 69:9

Különleges Rizpor BISMUTTAL VEGYITVE **CH. FAY, ILLATSZERÉSZ.** PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.

CHINA-BOR SERRAVALLO, VASSAL gyengék, vérszegények és lábbadozók számára. **Kittinó iz.** Legjobban ajánlva és alkalmazva a következő tanárok által: dr. Braun, Drasche, Kraft-Ebing, Monti, Mosetig Neusser, Schauta, Weinlechner stb. (1000-nél több ismerőrel). Árak: 1/2 literes üveg 1.20, 1 literes üveg 2.20. Kapható minden gyógyszerárban. 8542 Serravallo J. gyógyszer. Triestben.

Ő fensége a svéd királyi trónörökösnek udvari szállítója. **HALUSKA JÁNOS** császári és királyi udvari szállító **BÉCS, I., Neuermarkt 13. sz.** Különlegességek angol női ruhákban, kerékpározó-dresszek és turista-öltönyökben.

KESSLER-féle MAGDA-HAJKENŐCS dermatologia-terapeutikus alapon nyugvó összetételűl fogva az elismert legjobb szer **korpa ellen, ugyisintén hajkihullás ellen.** **MAGDA-HAJKENŐCS** több év óta kipróbálva, teljesen ártalmatlan, a hajszálat előmozdítja és mint **kittinó óvszer** a gyakran előforduló hajbetegségek ellen, még gyermekeknek is használatra legjobban ajánlható. 1 tégely ára 3 korona. — Főszékhelyi raktár: **KESSLER REZSŐ-nél** gyógyszerész **GYEHTYAMOS, (Torontál vármegye).** Raktárak Budapestben: Török József, Király-utca 12. sz. Dr. Egger Václav-kórt 17. 8609

Angol sportjátékok, valamint saját készítményű torna-eszközök, függőágyak, mindennemű hálók, zsákok, ponyvák, zsinetek és gazdasági kö-télárak legújabb árjegyzékét kívánatra bérmentve küldi: **SEFFER ANTAL** 8713 Budapest, IV., Károly-u. 1., boltsz. 12.

A cs. és kir. szab. pneumatikus **KELETI-féle gummi sérőkötő** rugó nélkül, automatikusan mozgatható pedállaal, minden sérőben szenvedőknek kiválóan megkönnyebülést hoz! Az árák igen jutányosok. Kicsérélés meg van engedve. Illusztrált árjegyzékkel mindennemű pártól gummi-kilátásgeszközök in, a legújabb árszámok mellett. Készít a gyár: **KELETI J.** Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 17.

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR

Első os. és kir. osztrák-magyar kitarológ szab. Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intéző-égek, vas-utak, ipari-bánya, és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyisinté gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mézben feloldhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában különként 16 krtól felfelé szállítatnak, és a mi a festék színtiszaságát illeti, azonos az olajfes ékkel. 8645 **Mintakártya, ugyisintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.**

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstrasse 120. (saját házában). **Arany érmeikkel kitüntetve.**